

ТОШКЕНТ ОҚШОМ

Газета 1966 йил
1 июлдан
чиқа бошлаган

ШАҲАР ИЖТМОИЙ - СИЁСІЙ ГАЗЕТАСИ

№ 145 (10.450)

2005 ЙИЛ 27 ИЮЛЬ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҚАРОРИ ҚАРШИ ШАҲРИНИНГ 2700 ЙИЛЛИГИНИ НИШОНЛАШГА ДОИР ҚЎШИМЧА ЧОРА- ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Жаҳон цивилизацияси ва маданияти тарихида алоҳида ўрин тутиб келган Қарши шаҳрининг 2700 йиллик юбилейига тайёргарлик ишларининг катта кўламини, бу сана халқимизда ўзликни, миллий давлатчилигимизнинг бой аъёнларини ҳар томонлама чуқур англаш, ор-номус, гурур ва ифтихор туйғулари камол топтиришга хизмат қиладиган умуммиллий байрам эканини эътиборга олиб ҳамда кўҳна кадрларимиз, ота-болаларимизнинг ўлмас меросини асраб-авайлаш, кенг тарғиб этиш, юртдошларимиз, айниқса, ёшларимиз қалбига Ватанга муҳаббат ва садоқат ҳиссини янада кучайтириш мақсадида:

1. Ўзбекистон Фанлар академияси, Республика Маънавият ва маърифат кенгаши, «Маҳалла» жамағатлари, ижодий уюшмалар ва жамоатчилиқнинг Қарши шаҳрининг 2700 йиллик санасини 2006 йилда кенг нишонлаш тўғрисидаги таклифи маъқуллансин.

Қарши шаҳрининг 2700 йиллигини нишонлашга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича республика ташкилий қўмитасининг таркиби 1-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

Ташкилий қўмита томонидан қайта кўриб чиқилган ҳолда: Қарши шаҳрининг 2700 йиллигини нишонлашга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар дастури 2-иловага, Қарши шаҳрида тарихий обидаларни таъмирлаш, қурилиш, ободонлаштириш ҳамда ижтимоий ва коммунал соҳада хизмат кўрсатишни ривожлантиришга доир комплекс тадбирлар дастури 3-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

Ташкилий қўмита Қашқадарё воҳаси, хусусан, Қарши шаҳрининг бугунги кибфасини тубдан ўзгартиришга хизмат қиладиган қурилиш, реконструкция ва ободончилик ишларининг замонавий талаблар асосида амалга оширилишига алоҳида аҳамият берсин.

2. 2006 йилда буюк давлат арбоби ва улкан саркарда, миллий давлатчилигимиз асосчиларидан бири соҳибқирон Амир Темури таваллудига 670 йил тўлишини инобатга олиб, бу санани нишонлаш бўйича тайёргарлик ишлари Қарши шаҳрининг спортив тадбирлари билан уйғун ҳолда олиб борилсин.

3. Фанлар академияси, Маданият ва спорт ишлари вазирлиги, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси, «Маънавият ва маърифат» маркази, Қашқадарё вилояти ҳокимлиги ЮНЕСКО ишлари бўйича Ўзбекистон Республикаси миллий комиссияси ва халқаро ташкилотлар иштирокида таниқли олимлар, шоир ва ёзувчилар, журналистлар, санъаткорлар, маҳалла, хотин-қизлар ва ёшлар ташкилотлари вакиллари билан жалб этган ҳолда, «Қарши шаҳрининг жаҳон цивилизациясини тарихидаги ўрни» мавзусида халқаро илмий конференция ўтказилсин.

4. Халқ таълими ҳамда Маданият ва спорт ишлари вазирликлари, Фанлар академиясининг Тарих институти билан биргаликда, мактаб ўқувчиларининг 2006 йил май-июнь ойларига Қарши шаҳрида ўтказиладиган «Умид нихоллари» спорт ўйинлари дастури доирасида, юртимизнинг қадимий давлатчилиги ва маданияти тарихи, Амир Темури ва темурийларнинг ҳаёти ва фаолиятига доир билимлар даражасини белгилаш юзасидан алоҳида танлов ўтказилишини назарда тутсин.

5. «Ўзбектуризм» миллий компанияси, Қашқадарё вилояти ҳокимлиги билан биргаликда, бир ой муддатда, Қашқадарё воҳасининг бой тарихий-меморий обидаларини, зиёратгоҳ ва табиий жиҳатдан эътиборга молик сўлим масканларини кенг тарғиб этишга йўналтирилган минтақавий дастур ишлаб чиқиб, уни халқаро туристик ярмаркаларда реклама қилиш чора-тадбирларини белгилансин.

6. Иқтисодиёт ва Молия вазирликлари 2006 йилги давлат бюджетига ҳамда инвестиция дастури лойиҳаларини ишлаб чиқишда Қарши шаҳрида юбилей тантаналарини ўтказиш билан боғлиқ тадбирларни маблағ билан таъминлашни кўзда тутсин.

Юбилей муносабати билан қурилаётган ва реконструкция қилинаётган объектларнинг лойиҳа-смета ҳужжатларини тасдиқлаб, ўрнатилган тартибда экспертизадан ўтказилганидан кейингина маблағ билан таъминлашни белгилаб қўйилсин.

7. Юбилей муносабати билан қурилаётган ва реконструкция қилинаётган бино ва иншоотлар учун хориждан келтириладиган қурилиш материаллари ҳамда асбоб-ускуналар Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланган рўйхат асосида божхона тўловларидан /божхона расмийлантириш тўловларидан ташқари/ озод қилинсин.

8. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, маънафатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда, бир ой муддатда, қонун ҳужжатларига мазкур қарордан келиб чиқадиган ўзгаришни ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклиф қилинсин.

9. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирини Ш.Мирзиёев зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И.КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2005 йил 26 июль.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

**В.А.Голишевни Ўзбекистон
Республикаси Бош вазирининг
ўринбосари - иқтисодиёт вазири,
иқтисодиёт ва ташқи иқтисодий
алоқалар масалалари
комплексининг раҳбари этиб
тасдиқлаш тўғрисида**

Вячеслав Аркадьевич Голишев Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари - иқтисодиёт вазири, иқтисодиёт ва ташқи иқтисодий алоқалар масалалари комплексининг раҳбари этиб тасдиқлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И.КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2005 йил 26 июль.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузурдаги Давлат ва жамият қурилиши академиясида миллий истиқлол ғояси ва замонавий кадрлар тайёрлашнинг долзарб масалаларига бағишланган илмий-амалий анжуман бўлиб ўтди. Унда олий ва ўрта махсус, касб-ҳунар, халқ таълими тизими мутасаддилари, профессор-ўқитувчилар иштирок этди.

МИЛЛИЙ ИСТИҚЛОЛ ҒОЯСИ ВА ЁШЛАР

Академия ректори К.Назаров бошқарган анжуманда таъкидланганидек, миллий истиқлол ғояси буюк давлат барпо этиш йўлида халқимизнинг асосий мақсад мудадаларини ифода қиладиган, юрт тинчлиги, Ватан равнақи ва халқ фаровонлигини таъминлашга хизмат қиладиган муҳим маънавий омилдир. Ҳар бир фуқарони мамлакатимиз келажаги учун доимо масъулиятни ҳис этган ҳолда яшашга ва меҳнат қилишга, аждодларимиз бебаҳо мероси, миллий қадрият ва аъёнларига муносиб бўлишга чорлаш ушбу ғоянинг бош мақсади.

Асрлар мобайнида шаклланган юксак маънавиятимизни ўзда ифода этувчи ушбу ғояни халқимиз, айниқса ёшлар онгига чуқур синдириш бугунги кундаги долзарб вазифалардан-дир. Президентимиз Ислоҳ Каримов ташаббуси билан 2001 йил 18 январда қабул қилинган «Миллий истиқлол ғояси: асосий ташунча ва тамойиллар» фани бўйича таълим дастурларини яратиш ва Республика таълим тизимига жорий этиш тўғрисидаги фармойиш бу борада муҳим дастуриламал бўлмоқда. Мазкур фанга оид кўплаб ўқув адабиётлари, дарслиқлар, қўлланмалар яратилаётди. Миллий истиқлол ғояси олий ва ўрта махсус, касб-ҳунар, халқ таълими тизими муас-

сасаларида алоҳида фан сифатида ўтилиб, таълим тизимининг таркибий қисми бўлиб қолди.

Айни пайтда жаҳонда рўй бераётган геосиёсий жараёнлар, ёшлар онгига таъсир ўтказиш орқали мамлакатимиздаги барқарорликни издан чиқаришга интилиш мафқуравий тарбия соҳасига янада талабчанлик билан ёндашушни талаб этаётди. Бу эса ёш авлоднинг ўзларини инсон ҳуқуқлари ҳимоячилари деб жар солаётган ғаразғўй кимсалардан, зарарли аҳборот хуружларидан, мутаассиблик ва терроризм балоидан асрашда миллий истиқлол ғояси фани мутахассислари, олимлар, педагоглар зиммасига алоҳида масъулият юклайди.

Анжуманда миллий истиқлол ғояси фани доимо янгиланиб боровчи фан эканини ҳисобга олган ҳолда, унинг ўқитилишида самарадорликни янада ошириш, бунда энг замонавий ва унумли педагогик технологиялардан кенг фойдаланиш, фалсафа, психология каби фанлар билан алоқасини кучайтириш зарурлигига эътибор қаратилди. Шу билан бирга янги дарслиқлар ва ўқув қўлланмалари чоп этиш, ўқитувчиларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш муҳим аҳамиятга эга экани таъкидланди.

УЗА

XXVI саҳоси

Барча маъбаладан
олинган сўнгги хабарлар

Мамлакатимизда

● Фарғона вилоятининг Сўх туманида мамлакатимиз Мустақиллигининг 14 йиллигига бағишлаб ўзига хос байрам — «Маҳалла куни» ўтказилмоқда.

● Республикада доимий фаолият кўрсатувчи Қорақўл териси ва маҳсулотларини сотиш бўйича улгуржи-сағдо кўرғазмасининг биринчи босқичи яқунлашиб, унда қарийб 0,2 миллион АҚШ доллари миқдорига шартномалар имзоланди.

● Навоий шаҳрида давлат грантлари асосида таълим берадиган Компьютер технологиялари академик лицейи ташкил этилди.

● Ёғидувон туманидаги 62-мактаб-интернат Франциянинг «Перро» компанияси томонидан замонавий ускуналар билан жиҳозланди.

● Тошкент вилоятидаги Хўжакеч сув омборида эшак эшиш бўйича Ўзбекистон аёллар терма жамоаси аъзолари август ойи охирида Японияда ўтказиладиган жаҳон чемпионатида ҳозирлик кўрмоқдалар.

Жаҳонда

● Миср полицияси Шарм ал-Шайхдаги террорчилик хуружига дахлдор деб тахмин қилинаётган 6 нафар покис-тонлик шахсни изламоқда.

● Венесуэла Президенти Уго Чавес ташаббуси билан мамлакатда янги телеканал иш бошлади.

● 2012 йилда Англия пойтахти Лондон шаҳрида ўтказиладиган ёзги Олимпиада ўйинларига тайёргарлик ишлари бошлаб юборилди. Хусусан, «Миллий мерос» лотереялар фонди Буюк Британиядаги сайёҳларга юқори даражада хизмат қилиши лозим бўлган учта музейга 38 миллион фунт стерлинг ажратди.

● Россия Федерацияси Олтой ўлкасининг Сротски қишлоғида иқтидорли кино актёри, режиссёр ва ёзувчи Василий Шукшин таваллудига 76 йил тўлиши муносабати билан хотира кечаси ўтказилди.

ИСЛОҲОТЛАРНИНГ ЯНГИ БОСҚИЧИ

ҲУҚУҚИЙ ҲИМОЯ — МАДАД ПОЙДЕВОРИ

Бугунги кунда ўз-ўзини маълумки, қаерда тadbиркор кўп бўлса, тadbиркорлик ривож топса, ўша жойда ишлаб чиқариш ҳам ривожланади, аҳолининг иш билан таъминланиши ортади, шу асосда оилаларга ҳам кут-барака киради, турмуши фаровонлиги ҳам ортиб боради.

Шу боис ҳам мамлакатимизда тadbиркорликка кенг йўл очилиб, уларни қўллаб-қувватлашга алоҳида эътибор қаратилаётгани аҳамиятлидир. Албатта, тadbиркорликни ривожлантириш учун, аввало ушбу соҳа ходимларига қулай шaroитларни яратиб бериш баробарида ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш жуда муҳим. Ана шунда ишлайман, ўзим бой бўламан, юртимнинг бойлигори ҳисса кўшман, элим фаровонлигида улушим бўлади, деган тadbиркор ўз имкониятларини янада тўлароқ намоён этади, ташаббус кўрсатади, қўлаётган ишга иштиёқи ортаверади.

Тadbиркор кўпинча нимадан ҳафа бўлади? У ноқонуний текширувлардан, фаолиятига беҳуда аралашувлардан ранжийди. Ҳақиқатан ҳам эндигина ривожланиш йўлига кирган тadbиркорни бундай ҳолатлар ишдан чалғитади, вақтини олади. Бунинг устига арзимеган, жиндекина хатоли топиб унинг юрагига гулгула солишлар асабини чарчатади, ишдан кўнглини ҳам совишти турган гап. Буни биз бошқармаимизга ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ҳақида мурожаат қилган кўпгина тadbиркорларнинг ишларини кузатиб, фаолиятларини ўрганиб кўп бор гувоҳи бўлганмиз.

Шуни қувонарлик, жорий йилнинг 1 июлидан эътиборан тadbиркор ва ишбилармонлар фаолиятига ана шундай аралашувларнинг бутунлай тўхтатилиши Президентимизнинг «Тadbиркорлик субъектларини ҳуқуқий ҳимоя қилиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тadbирлари тўғрисида»ги Фармонида кўзда тутилган.

Айтиш жоизки, мазкур Фармонга кўра 2005 йил 1 июлдан тadbиркорлик субъектларига нисбатан ҳуқуқий таъсир чораларини фақат суд орқали қўллаш тартибининг жорий этилиши тadbиркор ва назорат қилувчи органлар муносабатларида учрайдиган тушунмовчиликларнинг олдини олади. Zero тadbиркорнинг ҳимояси унга янада ташаббускорлик бағишлайди, янги гоълар устида ишлашга ундайди.

Ҳозирга қадар республикамизда ҳўжалик субъектларининг молия-ҳўжалик фаолиятини текшириш (тафтиш қилиш) солиқ органлари, Солиқ ва валютага оид жиноятларга қарши курашиш департаменти, Молия вазирлигининг Назорат-тафтиш бошқармаси томонидан ўтказилар, шунингдек текширишни тайинлаш ваколати Бош прокуратура, Ички ишлар ва Миллий хавфсизлик хизмати органларига берилган ва улар томонидан амалга оширилиб келинар эди. Мўқобил тарзда ўтказиладиган текширишларда ушбу текширилаётган ҳўжалик субъектига бевосита чиққан ҳолда, барча ҳужжатларни олиб, ўрганиларди.

Фармоннинг 2-бандига мувофиқ эса эндиликда тadbиркорлик субъектлари молия-ҳўжалик фаолиятини текшириш (тафтиш қилиш) фақат Давлат солиқ хизмати органлари томонидан ўтказилиши ҳамда улар томонидан тadbиркорлик субъектларининг молиявий-ҳўжалик фаолиятини текшириш давомида жиноят аломатлари аниқланган ҳолларда тегишли материалларни ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга, шу жумладан солиқ ва валютага оид жиноят аломатлари мавжуд ҳолатлар юзасидан Бош прокуратура хузуридаги Солиқ ва валютага оид жиноятларга қарши курашиш департаменти ва унинг бўлинмаларига тақдим этиб бориши белгиланди.

Бундан ташқари Фармонга асосан, назорат органларининг раҳбарлари ва мансабдор шахслари тadbиркорлик субъектлари устидан ўз ваколатлари ва назорат соҳаси доирасидан ташқари масалалар бўйича ҳар қандай текширувлар ўтказганлиги учун шахсан жавобгарлиги, ҳатто жинойи жавобгар бўлишлари ҳам белгиланди. Шунингдек, ҳўжалик субъектларида мўқобил текширишларни фақат жинойи иш кўзга тилган ҳолатларда ўтказилиши ва уни ўтказиш чоғида тadbиркорлик субъектларига бориш ва улардан текширишга тааллуқли бўлмаган молия-бухгалтерия ёки бошқа ҳўжатларни талаб қилиш ман этилди.

Бунинг афзаллик томони ҳақида тўхталадиган бўлсак, амалда вужудга келган ҳолатга кўра ҳўжалик субъектларини назорат қилувчи органлар текшириши жараёнида ақсарият ҳолларда уларнинг ишлаб чиқариш фаолияти кескин қисқаради, айрим ҳолларда тўхтаб қолиши ва натижада корхонага катта молиявий зарар келтирилишининг олдини олади. Тadbиркорлик субъектларини текшириш ваколатига эга бўлган назорат органларининг қисқартирилиши уларнинг молиявий-ҳўжалик фаолиятига салбий таъсир этмайди, балки жамоада янги турдаги рақобатбардор махсулот ишлаб чиқарилишига олиб келади.

Энг асосийси Фармонда жамятимиз ҳаётидаги янгилик — тadbиркорлик субъектлари ва уларнинг бирлашмалари томонидан тузилладиган ҳақамлар судларини жорий қилишдир. Бу, шубҳасиз муҳокамада яна ҳам ҳолислик бўлишини таъминлайди.

Сирасини айтганда, юқоридаги Фармон жамятининг демократлаштириш ҳамда янгилаш сари қўйилган шахдам кадамлардан бири, десам асло муболага бўлмайди. Ҳўжат билан танишар экансиз, унда ислоҳотларни янада қурлаштириш, суд-ҳуқуқ тизимини эркинлаштириш вазифаси қўйилганини англайди. Кўзланган асосий мақсад эса назорат органларининг тadbиркорлик субъектлари фаолиятига аралашувини камайтириш, уларнинг ҳуқуқ ва эркинликларига ҳимоясини таъминлашдир. Zero ҳар томонлама мукамал ҳуқуқий база тadbиркорнинг таянчи, мадад тоғи бўла олади. Албатта, тadbиркорлар сафининг кенгайиб, уларнинг иқтисодиётимиз ривожига улушлари салмоқли бўлишида юқоридаги Фармоннинг аҳамияти беқиёски, бунди тadbиркорларимиз ҳам мамнуний бўлиб ҳис этишмоқда.

Одилжон АЛЛАЕВ,
Тошкент шаҳар Адлия бошқармаси тadbиркорлар ҳуқуқини ҳимоя қилиш бўлими ходими

Пойтахтнинг бир кўни

Янгиликлар, воқеалар

Қисқара

● **ЎТГАН** кўни Миробод туманидаги «Қорасув» маҳалласида «Маънавият ва маърифат» марказининг Миробод туман бўлими ташаббуси билан уюштирилган давра суҳбати «Аёл маънавияти» деб номланди.

● **КЕЧА** «Ўзбекистон» маҳалласида беморга биринчи тез тиббий ёрдам кўрсатиш амалиёти бўйича ўтказилган семинар «Камолот» ЕИХ Миробод туман Кенгаши томонидан уюштирилди.

● **АЙНИ** кўнларда «Камолот» ЕИХ Юнусобод туман Кенгаши ташаббуси билан тумандаги қизлар учун ташкил этилган «Уй бекаси» курслари машғулоти уюштирилди. Ушбу тadbир ўн бешинчи августга қадар давом этади.

● **ЎТГАН** кўни «Тошкент қишлоқ ҳўжалиги махсулотлари улгуржи бозори» очик акциядорлик жамятида «Маънавият ва маърифат» марказининг Бектемир туман бўлими ташаббуси билан «Мамлакат хавфсизлиги ва барқарорлигини таъминлаш — бош мақсадимиз» мавзусида давра суҳбати бўлиб ўтди.

● **СЕРГЕЛИ** туманидаги «Эҳсон» супермаркети томонидан ҳамшаҳарларимизга замонавий савдо хизмати кўрсатиш йўлга қўйилди.

● **ЧИЛОНЗОР** туманидаги Лутфий маҳалласида Давлат солиқ кўмитасининг ахборот маркази ҳамда Республика «Маҳалла» жағмармаси ҳамкорликларида фуқаролар учун уюштирилган очик мулоқот солиқ сибасати ва унинг жамят ҳаётидаги ўрни масаласига бағишланди.

● **ШАЙХОНТОХУР** туманидаги «Моҳларойи» ўқув-амалиёт марказида хориждан замонавий технологиялар келтирилди.

● **АЙНИ** кўнларда «Камолот» ЕИХ Юнусобод туман Кенгаши ҳамда Ўзбекистон Давлат жаҳон тиллари университети ҳамкорликларида «Чоштепа» маҳалласида ёшлар учун инглиз тилини ўрганиш бўйича ташкил этилган ўқув курслари давом этмоқда.

● **ЎТГАН КЎНИ** Миробод туманидаги Ал-Термизий маҳалласида беморга биринчи тез тиббий ёрдам кўрсатиш амалиёти бўйича ўтказилган машғулоти «Камолот» ЕИХ Миробод туман Кенгаши томонидан уюштирилди.

● **ЎТГАН КЎНИ** Сергели туманидаги Амир Темури маҳалласида «Маънавият ва маърифат» марказининг туман бўлими ташаббуси билан уюштирилган давра суҳбати «Миллий маданиятимизда сихат-саломатлик, поклик ва ҳалоллик тушунчалари» деб номланди.

● **ЎТГАН КЎНИ** Учтепа туманидаги Акмал Икромов маҳалласида «Камолот» ЕИХ туман Кенгаши ҳамда Тошкент Давлат маданият институти талабалари ҳамкорликларида маънавий хордик чиқариш мақсадида ташкил этилган концерт дастуринида маҳалла ёшлари иштирок этишди.

● **МИРОБОД** туманидаги 94-мактабда **ЎТГАН КЎНИ** «Камолот» ЕИХ туман Кенгаши ташаббуси билан ташкил этилган кўча оммавий спорт ўйинларида Йўлдош Охунбобоев ҳамда «Салор» маҳаллалари жамоалари ўзаро беллашди.

● **КЕЧА** 60-мактабда «Камолот» ЕИХ Миробод туман Кенгаши ташаббуси билан уюштирилган кўча оммавий спорт ўйинларида Ойбек маҳалласи ёшлари катнашди.

● **ЎТГАН** кўни Бўстонлик туманидаги «Зангори олов» оромгоҳида «Кувноқ стартлар» мусобақалари «Камолот» ЕИХ Яксарой туман Кенгаши ташаббуси билан ўтказилди.

Тошкент шаҳар ҳокимлиги Матбуот хизмати ва ўз мухбирларимиз хабарларидан.

ТОШКЕНТ АЭРОПОРТИ УЧУН УСКУНАЛАР

БМТ Тараққиёт дастурининг Ўзбекистондаги ваколатхонаси томонидан Тошкент халқаро аэропортига «Аэропортда виза назорати» лойиҳаси доирасида умумий қиймати 17567,12 евро бўлган жиҳозлар топширилди.

«Аэропортда виза назорати» БМТ Тараққиёт дастури лойиҳаларидан биридир. Чегаралар бошқармасини замонавийлаштириш кўзда тутувчи мазкур лойиҳа Ўзбе-хистонда Европа Иттифоқининг BOMCA-4 дастури дои-расида миграция халқаро ташкилоти билан биргаликда амалга оширилади.

2000 йилдан эътиборан Европа Иттифоқи Марказий Осиё давлатларига хавфсизлигини мустаҳкамлаш бўйича ёрдам кўрсатиб келмоқда. Минтақада Европа Иттифоқи томонидан икки дастур ишлаб чиқилмоқда ва улар доирасида лойиҳалар амалга оширилмоқда. Жумладан, уларнинг бири Марказий Осиёда чегаралар бошқармаси бўйича «BOMCA» дастури бўлса, иккинчиси Марказий Осиёда гиванд моддалар тарқалишининг олдини олишга қаратилган «CADAP» дастуридир. Ҳар икки дастурдан кўзланган мақсад Марказий Осиё мамлакатларига ўз хавфсизлигини мустаҳкамлаш, чегаралар орқа-ли фуқаролар ва товарларнинг қонуний ҳаракатланиши бўйича ёрдам кўрсатишдан иборат. «CADAP» дастури гивандлик моддалар тарқалишининг олдини олишга қаратилган.

«BOMCA» ва «CADAP» дастурлари Европа Иттифоқи томонидан молиялаштирилди ва БМТ Тараққиёт дастурининг Марказий Осиё мамлакатларидаги ваколатхоналари орқали жойларда амалга оширилади. Бунда Божжона ва Давлат чегараларини қўриқлаш қўмиталари асосий ҳуқумат шериклари ҳисобланади.

БМТ Тараққиёт дастури хабарномасида айтилишича, илгарироқ Тошкент халқаро аэропорти эҳтиёжлари ўрганилиб, унга кўра Ўзбекистон Ички ишлар ва Ташқи ишлар вазирликлари ҳамда Давлат чегараларини қўриқлаш қўмитасига топшириш учун махсус идора жиҳозлари харид қилинди.

«Туркистон-пресс»

Ўзбекистон Бадий Академиясининг Замонавий санъат марказида «Ерда ҳам, фазода ҳам» мавзусида кўргазма очилди. У Ш.Воҳидовнинг халқаро ёшлар аэрокосмик жағмармаси ва «Росзарубежцентр»нинг мамлакатимиздаги ваколатхонаси томонидан Россия Федерациясининг Ўзбекистондаги элчихонаси кўмағида ташкил этилди.

«ЕРДА ҲАМ, ФАЗОДА ҲАМ»

Кўргазмадан фазовий бўшлиқни забт этишга ҳамда фазогирларнинг ер ва коинотдаги турмушига бағишланган фотосуратлар, тасвирий ва графика асарлари ўрин олган.

Бу ерда тошкентлик журналистлар Шаҳобиддин Зайнулдинов, Виктор Чиркин, Сергей Спиридоновнинг асарларини, мўйқалам усталари Марат Содиков, Леким Ибрагимов, Мақсуд Тўхтаев ва бошқаларнинг расмларини кўриш мумкин. Таниқли фазогир Владимир Жониевнинг «Инсон. Ер. Коинот» номли тасвирий асарла-

ри туркуми санъат илхоснамларида катта таассурот қолдириши шубҳасиз. Кўргазмага ташир бюрганлар янжда халқаро космик станциясида 194 кунлик экспедициядан қайтган Солижон Шарипов фаолиятига бағишланган суратларни ҳам кўриш имкониятига эга бўлади.

Кўргазмада фазогирлар томонидан иллюминатордан, шунингдек, очик космосга чиқиш ҳамда орбитада турли тажрибалар ўтказиш пайтида олинган фотосуратларни ҳам кўриш мумкин.

Ў.А

ЗАМОНАВИЙ ТИББИЙ АППАРАТУРАЛАР

«Супромед» илмий ишлаб чиқариш фирмаси тиббиёт учун турли хил асбоб-анжомлар, физиотерапия аппаратлари, ташхис қўйиш, жарроҳлик, санитария анжомларини ишлаб чиқариш билан шуғулланаётган корхоналардан ҳисобланади.

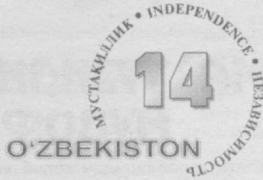
Айни дамда корхонада 20 номдаги махсулот ишлаб чиқарилмоқда. Фирмада ишлаб чиқарилаётган лазер ва квант аппаратлари, «Поток» номли гальванотерапия қурилмаси, «Супро-дил» комплекс кардиограф компьютерлари, ультрабинафша нури ёриткичлари, юқори частотали учкун разрядли импульсли электромагнит тўлқинлар билан физиотерапевтик даволашга мўлжалланган «Дарсона» номли аппаратларини сифати, арзонлиги, бир канча имкониятларни ўзига мўжассамлаштириши орқали ҳам бўшқа чет элда ишлаб чиқарилаётган махсулотлар билан рақобатлаша олади. Корхонанинг ишлаб чиқариш ҳажми йил сайин ўсиб бормоқда. Бу ерда ишлаб чиқарилаётган «Дарсона» аппаратураси ўзининг сифати ва мураккаб технологияларини бажара олиши билан алоҳида ажралиб туради. Ҳозирда ушбу махсулотлар шартнома

асосида хорижа экспорт қилинмоқда.

Шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш жоизки, фирма айни пайтда ўзининг қўллаб чет эллик ҳамкорларига эга. Маълумки, ҳамкорлик самара бериб, Ҳиндистонда лазер нури билан даволаш ва лазер нурини ишлатиш илмий марказлари ташкил қилинди. Бу марказларда асосан лазер аппаратуралари ва сил касаллигини даволашга зарур асбоб-ускуналарнинг янги нусхалари кўриб қилинди.

Шунингдек, фирма Литваннинг ўлтрабулули тиббий сканер аппаратурасини ишлаб чиқилган иқтисослашган «Телемед» фирмаси билан ҳамкорликда иш олиб боради. Бу ўлтрабулули сканер аппаратурасининг асосий дастурлари компьютерда жойлашган бўлиб, корхона ходимлари айни пайтда ушбу аппаратурани устида иш олиб боришмоқда.

Орузгул РУСТАМОВА

Мустақиллик — улғу неъмат

«ЭНГ УЛУҒ, ЭНГ АЗИЗ» ТАНЛОВИДА ИШТИРОК ЭТИНГ

Мустақиллик энг буюк ва олий неъмат эканлигини бугунги кунда юрак-юракдан ҳис этар эканмиз, Истиқлол нашидасидан баҳраманд қалбларимиз фахр-ифтихор туйғуларига тўлмоқда. Қутлуг байрам арафасида айниқса республикамиз миқёсида катта аҳамиятга эга бўлган нуфузли ташкилотлар ўтказаятган кўрик-танловлар йилдан йилга такомиллашиб анъанaga айланб бормоқда. Шунингдек, бу танловларга ижодкорлар ўртасида ҳам қизиқш тобора ортиб бормоқда.

Айни кунларда Мустақиллигимизнинг 14 йиллигига бағишланган ижодий асарлар бўйича «Энг улғу, энг азиз» тан-лови бошланди. Ушбу танлов ва унга тайёргарликнинг бориши ҳусусида Ўзбекистон Республикаси «Тасвирий ойна» ижодий уюшмаси раиси, «Энг улғу, энг азиз» Республика кўрик-танлови ҳайъат раисининг ўринбосари Исфандиёр ЛАТИПОВ бизга қуйдагиларни гапириб берди.

—Маълумки, 1998 йилдан буён мамлакатимиз ёзувчи, шоир ва журналистлари, кино, телерадио, фото ва тасвирий санъат усталари ўртасида Мустақиллик байрамига бағишлаб ўтказиб келинаётган «Энг улғу, энг азиз» кўрик-танлови анъанaga айлиб қолди. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1997 йил 12 сентябрдаги 436-сонли «Ўзбекистон Республикаси «Тасвирий ойна» ижодий уюшмасини қўллаб-қувватлаш тўғрисида»ги қарорининг 4-бандида Ўзбекистоннинг жаҳон ҳамжамиятидан муносиб ўрин эгаллаётгани, азалий ва умумбашарий қадриятлар қарор топаётганлиги, кишилар руҳиятидаги ўзгаришларни оммавий ахборот воситаларида ёрқин ва ишонarli тасвирлаш юзасидан ёзувчилар, журналистлар, рассомлар, дизайн усталари, фотосуратчилар ўртасида «Энг улғу, энг азиз» кўрик-танловини ҳар йили мунтазам ўтказиш ва Мустақиллик байрами арафасида яқунлаш таъкидлаб ўтилган эди. Шундан бери давом этиб келаётган ушбу кўрик-танловда Республикамизда яшаб, меҳнат қилаётган кўпбал ижодкорлар ўз асарлари билан иштирок этиб келмоқдалар. Утган йиллар давомида танлов ҳайъатига ажойиб шеър, прозаик асарлар, радиозангиштириш дастурлари, телекўрсатув ва кино сценариулари, тасвирий санъат, дизайн ҳамда фото асарлар келиб тушди. Уларда юртимизнинг Мустақиллик йилларидаги ҳушқин ҳаёти ва ибратли меҳнат жараёнлари, маънавий қадрият ва инсоний фазилатларимиз ўз ифодасини топган. Танловга келган асарлар бўйича Ўзбекистон Қаҳрамони, Ўзбекистон халқ шоири Абдулла Орипов раислигидаги ҳайъат аъзоларининг фикр-мулоҳазалари тингланади, баҳолаш мезони асосида йиғилиш қатнашчилари голиб-

ларни аниқлайдилар. Бу йилги кўрик-танловга ҳам кўпбал ижодий ишлар келмоқда. Улар аввало вилоятларда сараланиб, маъқул топиладган асарлар Республика танловига юборилмоқда.

Утган етти йил давомида анъанавий кўрик-танловнинг фақат Республика голиблари сони 90 кишидан ошиб кетди. Улар орасида таникли адиб ва шоирлардан Мирпўлат Мирзо, Шарифа Салимова, Гаффор Хотамов, Абдулла Турдиев (марҳум), адабиётшунос олимлардан Иброҳим Гофуров, Султонмурод Олимов, Низомиддин Махмудов, Раҳмон Қўчқор, журналистлардан Рўзибой Қўлдошев, Асрор Абдорхўжаев, Фарҳод Бобононов, Раъно Зарипова, Юсуф Бердиев, тасвирий санъат усталаридан Аноркул Бойбеков, Рустам Жақсирбоев, Рустам Худойбергенов, фототасвирчилардан Сергей Спиридонов, Абдувоҳид Тўраев, Абдугани Жумаев ва дизайнер Нодир Шоазизов каби ижодкорлар бор.

Бу йилги кўрик-танловга ҳам ҳайъат аъзолари алоҳида тайёргарлик кўрмоқдалар. Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 14 йиллик байрамига бағишлаб ўтказилаётган бу йилги тadbирлар ўзбекистон Республикаси «Тасвирий ойна» ижодий уюшмаси, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси, «Ўзбекино» миллий агентлиги, Ўзбекистон телерадиокомпанияси ва Ўзбекистон Журналистлар ижодий уюшмаси ҳамкорлигида тузилган қўшма қарор асосида олиб бориляпти. Юқоридаги ташкилотлар юртимизда Мустақиллик йилларида эришилган ютуқларни фуқароларимизнинг онгига, қалбига, киефасида, руҳиятида рўй бераётган ҳурлик ўзгаришларни кенг тарғиб қилишда ўзаро ҳамкорлик қилмоқдалар. Республика танловига тақдим этилган энг яхши асарлар ҳайъат аъзолари томонидан чуқур ўрганилади. Голиб деб топиладган асар

муаллифлари Мустақиллик байрамининг 14 йиллиги арафасида тантанали равишда мукофотланадилар.

Шу кунларда вилоят газета ва журналларида «Энг улғу, энг азиз» кўрик-танлови рўкини остида янги-янги асарлар бериб бориладими. Ижодкорларимиз кўрик-танловда фаол қатнашиб, мамлакатимизда юз бераётган улкан ўзгаришларни, бугунги қаҳрамонларимизнинг меҳнатларини ўз асарларида акс эттириб, ҳайъат аъзоларига юбормоқдалар.

Яқинда мазкур кўрик-танлов ҳайъати аъзоларининг навбатдаги йиғилишида иштирок этган таникли адиб, шоир, журналист ва олимлардан Мирпўлат Мирзо, Сирожиддин Сайид, Иброҳим Норматов, Муҳаммадjon Раҳматов, Урол Ўтаев, Илҳом Ўтанов, Маҳмуд Йўлдошев ва бошқалар республикамиз вилоятларида қалам тебратаятган бир қанча ижодкорлар асарларини кўриб чиқиб, ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

Хулоса қилиб айтганда, биз ижодкорларга яхши кайфият ва илҳом тилаган ҳолда улардан Ватанимизда Мустақиллик йилларида рўй берган улкан юксалишлар, халқ оруз-истаклари, бугунги ёшларнинг жасорат ва ташаббуслари, тафаккури ва муҳаббати ҳақидаги асарлар билан бирга, қадимий, бебаҳо миллий урф-одатларимиз ёритилган, эрк ва озодлигимиз учун жонини қурбон қилган адиб ва олимлар, фозилу фузалоларимиз, миллий қаҳрамонларимиз ҳақидаги тарбиявий аҳамиятга эга, шарқона ахлоқ ва одоб, миллий гурур ва чинаяк ватанпарварлик руҳидаги мақола, очерк, назм, наср, видеофильм, фото, кино ва тасвирий санъат асарлари ва телерадио сценариуларини кўтиб қоламиз. Шошилинг, мукофотлар сизни кутмоқда.

Дилором ИКРОМОВА
сухбатлашди.

Тошкентдаги Болгария маданий марказида ўтказилган анжуманда «Болгар Клуби» ва «Болгария Дўстлари»ни ягона нодавлат нотижорат ташкилотга бирлаштиришга қарор қилинди.

ЭЗГУ ТУЙҒУЛАРНИ ШАКЛЛАНТИРАДИ

Мазкур маданий марказ раҳбарлигига қайта сайланган Наталья Иванованинг фикрига кўра, бирлашиш миллатлараро дўстлик алоқаларини кенгайтиришга, хориж тилларини яхшироқ ўрганишга, маданий табирларни кўпроқ ўтказишга имкон беради.

—Бирлашгандан сўнг қатор тadbирларни ўтказдик, — деди марказ раҳбари. — Масалан, йигит-қизларимиз «Ўзбекистон — умумий уйимиз» деб номланган йирик тadbирда иштирок этиб, болгар миллий кийимда қўшиқ ва рақсларни ижро этишди. Яна бир муҳим жиҳати шунда бўлдики, аъзоларимиз бошқа маданий марказдаги тенгдошлари билан танишидилар. Ҳозир ҳам мана шу йўналишда фаолиятимизни давом эттирмақдамиз.

Энг катта байрамимиз Мустақиллик кўни яқинлашмоқда. Бу шодиенага ҳам ҳар томонлама тайёргарликни бошлаб юборганмиз. Мустақиллик кўни тантаналарида ҳаваскор

санъаткорларимиз болгарча қўшиқ ва рақсларни ижро этишди. Бундан ташқари байрам арафасида мусиқали кеча ўтказишга, скрипкада концерт дастури беришга тайёрланяпти.

Марказ раҳбарининг таъкидлашича, қайтадан ташкил топган Болгария бирлашган маданий марказида тил ўрганиш курслари давом этиляпти. Бошловчилар ва болгар тилини мукамал ўрганувчилар учун эса янги қўлланмалар олинган. Аъзоларнинг қизиқишларини инобатга олган ҳолда марказ ўз фаолиятини кенгайтирмоқда. «Болгар халқ оғзаки ижоди кўни» «Миллий томллар тайёрлаш кўни» байрамларини ўтказиш режалаштирилган. Бу тadbирларнинг барчаси бир мақсадга — турли миллатга мансуб бўлган ёшларда дўстлик, биродарлик, ўзга халқлар тарихи, анъаналарига ҳурмат назари билан қараш туйғуларини шакллантиришга қаратилган.

Хусан СУЛАЙМОНОВ,
«Туркистон-пресс»

«Китоб — оғтоб» деб бежизга айтилмаган. Уни ўқиган сари яна ўқигинг, ташналигингни қондиргинг келаверади.

Гоан

УНИВЕРСИТЕТНИНГ ФАХРИЙ ПРОФЕССОРИ

Истеъдодли ёш олим Баҳодир Пасилов Осиеда экологик инкироз келиб қиқийининг тарихий сабабларини тadbик этиш борасида самарали изланмоқда. Шу сабабли ҳам унинг «Чўл ва ярим чўл зоналари: ресурслари, экологияси ва мувозанати» деган мавзуда ўтказилган халқаро илмий конференцияда қилган маърузаси анжуманда яхши баҳоланди.

Ушбу анжуман Хитой Халқ Республикаси Урумчи шаҳридаги Шинжон университети халқаро маркази томонидан уюштирилди.

Шуни таъкидлаш керакики, Ўзбекистон Фанлар академияси тарих институтининг катта илмий ходими Б.Пасилов мана бир неча йилдири, мазкур олий ўқув юрти билан ҳамкорлик қилиб келмоқда. Чўл ва ярим чўл зоналарини ўрганиш борасидаги тadbикотлари марказ мутахассисларига манзур бўлмоқда.

Бу каби фаоллиги инобатга олиниб, ўзбек тadbикотчисига Шинжон университети фахрий профессори унвони берилди.

Анвар ВАЛИЕВ

Мажли

МУЛЬТИМЕДИЯ СТУДИЯСИ

Тошкентдаги халқаро Веб-стиминстер университетида олиб борилаятган ўқув жараёнлари замонавий компьютер қурилмалари ёрдамида амалга оширилмоқда. Бундай бой техник негиз олий ўқув юртида қатор ўқув марказларини очишда қўл келмоқда.

Бу ерда Мультимедия маркази ҳам ташкил этилди. Илмий-ижодий студия янглиг фаолият кўрсатаётган мазкур марказ қўдатли компьютер қурилмалари, видеокамералар, овоз ёзиш апаратуралари билан жиҳозланди.

Бу эса талабаларнинг мустақил ижодий ишлаш қобилиятларини ўстириш имконини бермоқда. Иқтидорли ёшларнинг бу изланишлари туфайли юқори сифатли мультимедия махсулотларини ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

Улар таълимий жараёнларда қўлланиши билан ҳам аҳамиятлидир.

ИЗЛАНИШЛАР САМАРАСИ

Республикамиздаги олий ўқув юртларида номдор стипендиялар олиб ўқийётган иқтидорли талабалар кўп. Улуғ шифокор олим Абу Али ибн Сино номидаги стипендия совриндорлари ҳам ортиб бормоқда. Тошкент Давлат фармацевтика институтини янги таъсис этилган «Ибн Сино» стипендияси ҳам бир аълочи толиби илмга насиб этди.

Олий ўқув юртининг иқтидорли талабалар билан ишлаш бўлими тавсия этган мавзуларда олиб борилаятган тadbикотларга ҳам номдор стипендия совриндорлари жалб этилди. Уларнинг изланишлари институтнинг электрон кутубхонасини янги илмий манбалар билан бойитишда ҳам омил бўлади.

МОДАЛАР ГАЛЕРЕЯСИ

Республикамиз пойтахтида фаолият кўрсатаётган кўргазмалар заллари сони яна биттага ортадиган бўлди. Бу янги галерея либослар модалари ва дизайн кўргазмаси сифатида иш бошлади.

Уни ташкил этишга Тошкент тўқимачилик ва снгий саноат институти яқиндан бош қўшди. Олий ўқув юртининг тўқимачилик конструкцияси ҳамда дизайн бўйича фаолият кўрсатаётган кафедралари томонидан кўпгина экспонатлар тўпланди.

Тошкентнинг Чорсу майдонинда жойлашадиган Модалар галереясида замонавий либослар намуналари ҳам намойиш қилинади.

Ақбар АЛИЕВ

— Кейинги йилларда ўқув марказимизда илгор давлатларнинг ўшбу соҳадаги етакчи мутахассисларнинг иш тажрибаларидан унумли фойдаланилмоқда. Бунда албатта, миллийлик, анъанавийлик, давомийлик, замонавий касб-хунарларга қизиқиш ҳар томонлама чуқур ўрганилган тарзда ёндошлаётганиги эътиборга сазовордир. Айни шу боис ҳам ўқув марказимизга қизиқиш ортиб бораётганиги, асосийси бизнинг битирувчиларга талаб ҳам сезилари ўсганлигига алоҳида эътибор қаратмоқчиман. Уч йилдан ортиқроқ вақтдан буён Ўзбекистон Республикаси Меҳнат, аҳолини ижтимоий муҳофа-

ларни касбга тайёрлаш, қайта ўқитиш ва малакасини ошириш учун етарли шарт-шароитлар яратилган. 2003 йилдан эътиборан эса таълим Европа тажрибалари асосида олиб борилмоқда, яъни 2-3 та матбуза ўқилган, албатта амалий машғулотларга ўтилади ва жараён шу усулдан дам элтирилади.

Фуқароларга халқ амалий санъатидан сабоқ берадилар. Хунармандчилик турларини сақлаб дам элтирилади.

Муҳофаза

КЕРАКЛИ ИМКОНИЯТЛАР ЯРАТИЛГАН

Пойтахтликларни иш билан таъминлашда Тошкент шаҳар ҳокимлигининг Меҳнат, аҳолини ижтимоий муҳофазалаш бош бошқармасига қарашли Ишсизларни касбга тайёрлаш, қайта ўқитиш ва малакасини ошириш марказининг ҳам ҳиссаси салмоқли. Марказнинг мақсад ва вазифалари хусусида унинг директори Абдуҳамид МУСТАГИЗОВ билан сўхбатда бўлдик.

за қилиш вазирилик ва Германия Халқ университетлари уюшмасининг Тошкентдаги ваколатхонаси ўртасида ишсиз фуқаро-

Марказда 16 та ўқув аудиторияларимиз, 3 та энг замонавий компьютерлар билан жиҳозланган хоналар, шунча ишлаб чиқариш устаноналари, жумладан, электрга таъминланган ҳамда дурадгорлик ишларига мўлжалланган, махсус дастох ва ускуналар билан жиҳозланган амалиёт хоналари мавжуд. Фуқароларни ўқитишда жамоамизнинг 25 нафар тажрибали, ўз соҳасининг ҳақиқий билимдон-

қилиш, ривожлантириш ҳамда унинг бебаҳо, умрбоқий анъаналарини давом эттириш мақсадида ўшбу эзгу ишлар амалга оширилмоқда.

ларни касбга тайёрлаш, қайта ўқитиш ва малакасини ошириш борасида услубий ва техникавий ҳамкорлик тўғрисида шартнома тузилган. Бу ҳамкорлик ҳам албатта ўқиш самарадорлигини оширишда муносиб ҳисса қўймоқда.

Бозор иқтисодиёти шароити талабларидан келиб чиққан ҳолда ўтган йили вазиригимиз ҳамда Республика Савдо-саноат палатаси ўртасида шартнома тузилди. Яъни, иш билан банд бўлмаган аёлларни бозор кўникмаларига ўқитиш йўлга қўйилди. Барча туманлар меҳнат бўлиmlаридан йил охиригача 100 нафар аёллар ўқитилиши режаланган, шу кунгача 56 нафар аёллар ўқишга юборилди.

Фаолиятимиз қатъий режалар асосида олиб борилмоқда, ҳамкорлар тажрибалари ўрганилиб, таълимда таъбиқ қилинмоқда, ўқув марказимизни эса замон талаблари асосида модернизацйлаштиришни мақсад қилиб қўйганмиз. Фуқароларимизнинг меҳнат бозоридан эркин рақобатга киришишларини таъминлашдек, эзгу мақсадни кўзлаб ахил жамоамиз доимо изланишда.

Жорий йил бошидан буён марказимизда 11 та туман меҳнат бўлиmlари томонидан йўлланмалар бўйича юборилган 1402 нафар фуқаролар ўқитилиб, уларга Давлат намунасидаги гувоҳномалар топширилди. Бизга туманлардаги меҳнат бўлиmlари томонидан пойтахтдаги мавжуд бўш иш ўринлари ҳисобга олинган ҳолда фуқаролар юборилади. Марказимизга 2 та йўналишда 27 касбга ўқитилади, машғулотлари ўзбек ва рус тилларида малакали ўқитувчилар олиб боришдади.

Шунингдек, яқинда ўқув марказимизда «Интерфаол усулда ўқишга ўргатиш» мавзусида ўқув-семинари ўтказишни режаланганмиз.

Марказимизда баъзи имкониятлар чекланганлиги боис бугун кунда шахримиздаги давлат таълим муассасалари ҳамда Халқаро «Олтин мерос» жамғармасининг Тошкент шаҳар бўлиmlига қарашли Абулқосим мадрасасининг қўли гул хунарманд усталари «Уста-шоғирд» йўналишида йил охиригача 100 нафар

роларимизнинг меҳнат бозоридан эркин рақобатга киришишларини таъминлашдек, эзгу мақсадни кўзлаб ахил жамоамиз доимо изланишда.

Мухаббат ҲАБИБУЛЛАЕВА СУРАТЛАРДА: ўқув марказида таълим жараёни шундай олиб борилади.

Тоҳир Нигматуллин олган суратлар.

Сўраган эдингиз...

ШАРТНОМАВИЙ МУНОСАБАТЛАР МЕХАНИЗМИ

Юртимизда бозор иқтисодиёти муносабатларининг муҳим шартларидан бири — қўлаб қорхона ва ташкилотларда мавжуд бўлган шартнома механизми ҳақида маълумот беришингизни сўрайдик.

Сарвар Халилов, Жаҳонгир Юсупов, Миробод тумани.

Шартнома —бу ҳужжалик юри-тувчи субъектларнинг ўзаро иқтисодий муносабатларини тартибга

солишининг ҳуқуқий воситасидир. Тарафлар ўзаро келишган ҳолда, маълум бир мақсадга эришиш учун фуқаролик ҳуқуқлари ва бурчларини вужудга келтириш, ўзгартириш ёки бекор қилиш ҳақидаги келишувга эришишлари шартнома дейилади.

Шартнома биринчидан, уни тузган тарафлар манфаатларига зид бўлмастлиги, амалдаги қонун ҳужжатларига мос келиши, тарафлар манфаатларини ҳуқуқий жиҳатдан ҳимоя қилиши ва унда мажбуриятларини таъминлайдиган жавобгарлик чоралари назарда тутилган бўлиши лозим. Дастлаб тузиладиган шартно-

манинг предметини, яъни нима масала юзасидан тузилишини ва унинг оқибатида келиб чиқадиган натижаларни аниқ тасаввур қила билиш керак. Яъни, етказиб бериладиган товарнинг (ишнинг хизматининг) миқдори, сифати, ассортименти ва баҳосини акс эттириш, шартноманинг бажарилиш муддати, ҳисоб-китоб қилиш тартиби, тарафларнинг мажбуриятларини белгилаш шартлари ва мажбуриятлари тўла ёки қисман бажарилмаганда тарафларнинг жавобгарлиги, низола-рни ҳал этиш тартиби ҳамда тарафларнинг реқвизитлари, шартнома тузилган сана ва жой акс

этирилиши шарт. Низо қиқшишининг олдини олиш мақсадида шартномада унинг шартлари аниқ ва равшан ифодаланиши, улар тарафлар имкониятига мос келиши, ҳажми ҳамда бошқа тарафининг эса шу мақсудотга ҳақ тўлаш ва уни етказиб бериш учун имкониятлари аниқ бўлиши лозим. Ҳар қандай шартнома мазмунан қонун ҳужжатлари талабига ва тарафларнинг мақсад ва манфаатларига мос равишда тузилган бўлиши зарур. Қонун ҳужжатларида белгиланган энг кам иш ҳақи миқдорининг икки юз бараваридан ортиқ суммадаги ҳужжалик шартномалари ҳужжалик юритувчи субъектлар юридик хиз-

Муҳофаза

ШАРТНОМА ТУЗИЛИШИ МАҚСАДГА МУВОФИҚ

Бозор иқтисодиёти шароити талабларидан келиб чиққан ҳолда меҳнат бозорида аёллар учун янги касблар пайдо бўлди. Буни биз яқин танишлар, ҳамкасблар, матбуот нашрларидан яхши билимиз, албатта. Энага, уй хизматчиси, ҳамшира, бошқарувчи ва ҳоказо касбларни авваллари фақат хорижий фильмларда кўриш мумкин эди...

Кимлар юқорида санаб ўтилган касбларда ишлаши мумкин, деган савол туғилади. Аниқ айтиш мумкин, доирани кенгроқ олаверши мумкин. Чунки у — лицей ёки коллежлар битирувчиси, хаттоки нафақахўрларни ҳам ўз ичига олиши мумкин. Энди эса кимлар, қандай тоифадаги фуқаролар «янги касб эгалари» хизматларидан фойдаланиши мумкинлиги хусусида фикр юритсак ҳам бўлади.

Хашаматли, дангиллама ҳовли-жой эгаларидан тортиб, ёлғиз оналаргача, кексайиб, соғлиғини йўқотганлар ҳамда иш жадвали «узунроқ» ишбилармонлар ва бошқалар шунга киради. Қизиғи шундаки, иш бериувчиларнинг талаби кўпинча бир хил бўлади. Уларнинг (хонадониди иш бериувчилар) аёлларнинг ёшлари 30 да, лекин 50 дан ошмаган бўлиши хусусида фикрлари қатъий. Уларнинг ўқитувчи ёки тиббиёт ходи-

маси бўлиши мақсадга мувофиқ деб ҳисобланган, олий маълумотли бўлиши шарт. Бундан ташқари, анагалар компьютерни яхши билишлари ва албатта, 2 та чет тилини мукамал эгалар бўлишини ҳам хоҳлайди.

Бир яқин танишимнинг ён қўшниси бизнинг йўлакдаги учинчи қаватга кўчиб келди. У уч қаватли катта саройга ўхшаган уй соҳиббараникига ишга кирди. Ўзи ўрта маълумотли, соддагина аёл икки хонали уйда ота-онасининг вафотидан сўнг ёлғиз яшар эди. Орадан бир ой ўтар-ўтмас, йўлагимизда кунда, кунора жанжал, бакир-чакир авж ола бошлади. Маълум бўлишича, қўшимизни

ишга ёллаганлар (унга ишни ўзлари тавсия этган эканлар ҳамда ойига 100 доллар миқдориди ойлик маош «тайинлашган» экан) жуда қимматбаҳо тақинчоқлари (олмос тошли)ни ўғирлаганликда айблаб унинг ўзини ҳуқуқий ҳимоя қилолмаслигидан безбетларча фойдаланиб, уйини сотишга мажбур қилишди-да, пулини чўнтакка уришди...

«Сўнги пушаймон — ўзингга душман» деб халқимиз бежиз айтмайди, ҳар ҳолда мазкур соҳада ишлаш истагида бўлганлар икки томоннинг розилиги асосида шартнома тузганлари маъқул, деб ўйлаймиз. Шубҳасиз, шартномада иш бериувчи томон ҳамда ишловчи аввалдан келишилган шартларга қатъий, аниқ амал қилиши қонуний белгиланиши, унинг амал қилиш муддатлари ҳамда иш ҳақини тўлаш вақти албатта кўрсатилиши зарур. Фирма хизматлари пуллик, лекин «чў» тушмаслик учун ҳам (миқдорнинг биринчи ойлигидан 50 фоиз миқдориди) фирмага пул тўланади.

Шуни алоҳида айтиб ўтиш ўринлики, яхши иш ҳақи тўловчиларнинг талаблари ҳам шунга яраша бўлишини унутмаслик лозим. Хуллас, сизга хонадонларга иш тавсия қилишга юқориди миқдорларга амал қилишни унутманг. **ОМИЛ МИРКАМОЛОВ**

УНУМЛИ ФОЙДАЛАНИШМОҚДА

Ёз ўқувчилар учун аввало таътилар даври эканлиги билан ажралиб туради. Айни шу сабабли ҳам бу мавсум ўқувчилар учун энг сеvimли, мароқли ҳисобланади. Дам олиш, янги куч тўплаш учун уларнинг кўпчилиги соясалқин, сўлим гўшалар — табиат қўйнида жойлашган соғломлаштириш, спорт оромгоҳларига йўл оладилар. Биз ёзги мавсумда (кўпинча охириги марта таътилда бўлаётганлар) ота-оналарига ёрдам сифатида ҳамда шаҳарда таътилни қизиқарли, мароқли ўтказиш мақсадида ишлашга жазм қилган бир неча ёшлар билан сўхбатда бўлдик.

• Бобур ТОШМУРОДОВ, Яқкасарой тумани:

— Мен бу йил 9-синфга ўтдим. Ёзда таътилим даврида ишлашга аҳд қилдим. Мана бир ойдан ортиқроқ вақтдан буён туман ободлаштириш бўлими ободончилари ва кўкаламзорлаштирувчилари билан бирга ишламоқдаман. Аввалига анча чўчигандим, чунки ишчиларнинг бари катта ёшдаги инсонлар. Ишни эплаш бир муаммо бўлса, ҳамкасбларимга муомала қилишининг улданан қимаманми, деган ҳадиқ мени анча ўйга толдирганди. Биринчи кундан мени жуда яхши — очик чехра билан қарши олишди, айниқса, менга устозлик қилаётган иш бошимиз Бо-

сит акадан жуда миннатдорман.

Ишимни бажаргач доим мақтов эшитаман, яна ҳам тезроқ ҳаракат қилишга интиламан. Биринчи маошимни катта ойимга (бир ҳовлида яшайми) берганимда улар узок дуо ўқидилар-ла, кўз ёш ҳам қилиб олдилар. Шу ишим сабабли Бобур номидаги маданият ва истироҳат боғида дам олиш кунлари сураткашлик ҳам қиляпман. Менга оиламдагилар — ойим, адам, олам ва ҳатто кенжа укамнинг ҳам муносабати ўзгариб қолган, албатта яхши томонга. Улар кечкурун, дастурхон атрофида мени турли сўроқларга тутишади, иш таасуротларим билан қизиқишади. Мен ўзимни анчайин катталардек ҳис

қила бошладим, бу жуда ёқимли экан...

• Азиза ҚУРБОНОВА, Мирзо Улугбек тумани:

— Икки йилдан буён ёз фаслида, таътилда уйимизнинг рўпарасида жойлашган болалар боғчасида тарбиячи ёрдамчиси сифатида ишляпман. Икки нафар укаларимни жуда ҳам яхши кўраман. Уларнинг кийим-боши, дарсига қараш, тартиб-интизомига жавобгарлик менинг зиммамда. Вазифамни бемалол уладлайман. Айниқса, адамлар қизим, сен ўқитувчи ёки тарбиячи бўлишинг керак, жуда болажонсан, дейдилар. Маошимга ойимлар билан бирга албатта, уйдгиларнинг ҳаммасига совға-саломлар ҳамда ширинликлар харид қилдик. Кейингисига эса китоблар — ўзимга бадний алабёт ҳамда укаларимга инглиз ва немис тилларидан лўғат сотиб олишни режаланганман. Орзуим, 11-синфини тугатгач, Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика университетиининг филология факультетига ўқишга кириш. Орзуларга етишиш учун эса доимо изланиш, ўқиш, меҳнат қилиш кераклигини яхши биламан. Айниқса, севган касб-хунаримни эгаллаб, ҳаётда ўз ўрнини топишим учун ҳали кўп меҳнат қилишим керак.

Яшаш учун яроқли бўлган турар жойни яшаш учун мўлжалланмаган жойга ўтказишга йўл қўйилмайди.

Алоҳида ҳолларда турар жойни яшаш учун мўлжалланмаган жойга ўтказиш мулкдорнинг ёхуд у ваколат берган орган (шахс)нинг аризасига кўра Ўзбекистон Республикаси Уй-жой кодексининг 15-моддасига биноан Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларининг қарорига кўра Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланган тартибда амалга оширилади.

Тошкент шаҳар ҳокимлигининг Меҳнат, аҳолини иш билан таъминлаш ва ижтимоий ҳимоялаш бош бошқармасига қарашли туман меҳнат бўлиmlарида айни ёз мавсумида ишлар қизгин кечади. Биз Учтепа туман меҳнат бўлимида жорий йилда амалга оширилган ишлар билан қизиқдик.

Банқлик хизмати

МУАММОЛАР ЕЧИМИ ЎЗ ҚЎЛИМИЗДА

—Бизнинг жамоанинг асосий вазифаси банд бўлмаган аҳолини доимий иш билан таъминлашдан иборат, — дейди туман меҳнат бўлими раҳбари Тоғаул Ақромов. — Айниқса, Президентимиз Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши сессиясидаги нутқларида аҳолини иш билан таъминлашда қатор муамлолар мавжудлиги ва улар фуқароларнинг кўйлаб эътирозларига сабаб бўлаётганини таъкидлаб ўтганлари туманлардаги меҳнат бўлиmlари иш режаларини қайта кўриб чиқишга ундади. Хусусан, бизнинг жамоамиз ҳам айниқса, меҳнат ярмаркаларининг самарадорлигини ошириш долзарб масалалардан бири эканлигини тўғри англаган ҳолда амалий ишга киришдик.

Туманда истиқомат қилувчи иш билан банд бўлмаган аҳолини рўйхатга олиш, уларни мутахассисликларига кўра хоҳлаган ишларига жойлаштириш, касбга ўқитиш жамоа аъзоларининг асосий вазифалари сирасига киради. Жумладан, ўзини ўзи бошқариш органларидидаги 2 ёшгача, 18 ёшгача нафақа олувчиларга ҳамда аҳолининг ижтимоий ҳимояга мўҳтож, меҳнат бозоридида тенгма-тенг рақобатга кириша олмайдиган қисми: ёшлар, кўп болали ва ногирон фарзанди бўлган оналар, ногиронлар, мактаб, ўрта махсус касб-хунар коллежлари, олий ўқув юртларининг битирувчилари, жазони ўташ жойларидан бўшаб қайтган фуқароларга тегишли ёрдам берилиши алоҳида эътиборда. Жорий йил бошидан буён меҳнат бўлими томонидан тумандаги доимий иш билан банд бўлмаган аҳолини ишга жойлаштириш (олти ойлик кўрсаткичи) режаси 122 фоизга бажарилди, яъни 975 нафар фуқаролар ишга жойлаштирилди. Жумладан, Тошкент шаҳар ҳокимлигининг Меҳнат, аҳолини ижтимоий муҳофазалаш бош бошқармасига қарашли Ишсизларни касбга тайёрлаш, қайта ўқитиш ва малакасини ошириш ўқув марказига йўлланмалар

билан юборилганлар 166 нафарни ташкил этган ҳолда, режа 106 фоизга уладланди.

Бундан ташқари, ҳақ тўланадиган жамоат ишларига 69 нафар фуқаролар юборилган бўлиб, жами 525 та иш жойлари яратилди. Олти ойда туманимизда 2045 та янги иш жойлари яратилди (бу рақамда 162 фоиз), улардан 593 таси аёлларга мўлжалланганлигини алоҳида таъкидламоқчиман.

Эътиборли томони, Учтепа туман ҳокимлиги қарорига кўра мактаб ўқувчиларининг таътил кунларида 14-16 ёшдаги ўқувчи ёшлар учун 60 бўш иш ўринлари билан қатнашдилар. Меҳнат ярмаркаларида иштирок этган 831 нафар доимий иш билан банд бўлмаган фуқаролардан 77 нафари жумладан, 25 нафар фуқаролар ўқув марказига ўқишга йўлланмалар билан таъминландилар.

Тумандаги «Фонон» заводи, «Надежда» корхонаси, 2-трамвай депоси, «Махсустрас» корхонаси, 18-автобус саройи, уй-жой мулкдорлари ширкатлари, 12-ойлавий поликлиника, халқ таълими, ободонлаштириш, худудий тиббиёт бўлиmlари билан ўзаро ҳамкорликда иш олиб бормоқдамиз.

Бундан ташқари, меҳнат бўлиmmиз ҳуқуқшуносининг самарали саъй-ҳаракатлари, касб-маҳорати тўғрисида Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат Кодекси ва аҳолини иш билан таъминлаш Қонунининг бузилганлик ҳолатлари бўйича 61 та корхона ва ташкилотларга ёзма равишда кўрсатма берилиб, огоҳлантирилди. Улардан 10 тасига, жами 313 минг 440 сўмлик миқдорда жарима солинди.

Барча режалар ишларини тўғри ташкиллаштириш, уларни амалга ошириш ҳодимлардан алоҳида малака, жонқуярлик, соҳасининг билимдони бўлиш каби хислатларини талаб қилади, албатта. Меҳнат бўлими раҳбари ўринбосари Бахтиёр Худойназаров, аҳолини ижтимоий ҳимоялаш шўъбаси бош мутахассиси Санифа Ҳожи-хонова, ишга жойлаштириш, қайта тайёрлаш ва касбга йўналтириш, аҳолини ҳисобга олиш шўъбаси мудири Ҳасан Шорустамовлар ҳамкасбларига ўрнат қилмоқдалар.

Шунингдек, тумандаги Фурқат, «Катта Қатъи», «Шафтолизор», «Дархон», «Оқ масжид», «Ширин», Фарход, «Ватанпарвар» маҳаллалари оқоқоллари билан ҳамкор, ҳамжиҳатликда меҳнат нозирларидан Зуҳра Бузрукхонова, Муҳтабар Шононова, Мирҳайдар Мирмақсуловлар баракали меҳнат қилмоқдалар.

Бозор иқтисодиёти шароити талабларидан келиб чиққан ҳолда туманимизда мавжуд 75 минг 265 та оиладан, масалан, моллий ёрдамга мўҳтож кам таъминланганларга йил бошидан буён 30 миллион 687 минг 640 сўмлик моллий ёрдам кўрсатилди. Икки ёшгача болалари бўлган — 1617 та оилага 85 миллион 753 минг 658 сўм, 18 ёшгача болалари бўлган 33135 та оилага 140 миллион 758 минг 343 сўмлик нафақалар ажратилди.

Муқаддас УМАРБЕКОВА СУРАТЛАРДА: Учтепа туман меҳнат бўлими жамоасининг иш фаолиятидан лавҳалар. Тоҳир Нигматуллин олган суратлар.

Ёз — қўтмоқда соғ!

СЎЛИМ ОРОМГОҲЛАР ҚЎЙНИДА

болажонларимиз мароқли ҳордиқ чиқармоқдалар

Одатга кўра ёз — барча ҳордиқ чиқарадиган фасл. Жаҳондаги энг йирик сайёҳлик марказлари ҳам айнан шу фаслда «қайнайд». Энг муҳими, июнь, июль, август ойларига ёзги дам олиш оромгоҳларида болажонларнинг шўх ўйинларию шодон кўйириклари тинмайди, қизиқарли спорт мусобақаларию маданий-маърифий тадбирлардан кўнгиллари хушнуд бўлади, соғликларини мустаҳкамлаб, чиқиб, тобланиб, жонажон мактаблари бағрига қайтадилар.

Оромгоҳларда болаларнинг ҳар томонлама мазмуни дам олишларини ташкил этишда шаҳар Маданият ва спорт ишлари бош бошқармасининг ҳам ҳиссаси катта. Бизнинг бош бошқарма бошлиғининг ўринбосари Баҳодир АҲМЕДОВ билан суҳбатимиз ҳам бу йилги дам олиш мавсумида оромгоҳларда болажонларнинг мароқли ҳордиқ чиқаришлари, уларнинг спортга ошно бўлишлари юзасидан амалга оширилаётган ишлар ҳамда ташкил этилаётган маданий тадбирлар хусусида кечди.

— Баҳодир Мажидович, айтингчи, ёз фаслининг дастлабки икки ойи мобайнида сўлим оромгоҳларда пойтахтлик қанча ўқувчилар ҳордиқ чиқарди? Шаҳар Маданият ва спорт ишлари бош бошқармаси томонидан уларнинг кўнгилли дам олишларини ташкил этиш юзасидан қандай ишлар амалга оширилди?

— Шаҳримиздаги корхона, ташиқлот ва муассасаларга қарашли пойтахт ташқарисидagi хушманзара масканларда жойлашган 28 та ёзги оромгоҳларда жорий йил давомида жами 39400 нафар болани соғломлаштириш режалаштирилган. Шу билан бирга шаҳримиздаги мактаблар қошида 25 та оромгоҳ очилиб, уларда июнь, июль ойларига 2,5 минг нафар бола — асосан кам таъминланган оилаларнинг фарзандлари дам олди. Барча оромгоҳларда шаҳар Маданият ва спорт ишлари бош бошқармасининг туман бўлимлари томонидан ҳар икки сменада маданий ҳамда спорт тадбирлари ўтказиб борилди. Чунончи, шаҳримизда ўн битта туман мавжуд бўлса, уларнинг ҳар бирига 3-4 тадан оромгоҳ бириктирилган бўлиб, уларда маданият ва спорт ишлари туман бўлимлари мутахассисларининг гуруҳи спорт мусобақалари ва маданий тадбирларни ўтказиб келишди. Жумладан, оромгоҳларда шахмат, шашка, футбол, ар-

қон тортиш, қувноқ стартлар, арқонда сакраш, турли масофаларга югуриш бўйича қизиқарли мусобақалар, маданий тадбирлардан эса викториналар, қувноқ ўйинлар, шаҳримиздаги маданият уйларига қарашли бадиий-ҳаваскорлик жамоалари иштирокида концерт дастурлари ташкил этилди.

— Жойлардаги маҳаллалар билан ҳамкорликда қандай ишлар олиб борилмоқда?

— Ҳар бир тумандаги маҳаллалар қамраб олинган бўлиб, оқсоқоллар ва фаоллар кўмагида маданият ва спорт тадбирлари мунтазам равишда ўтказиб келинмоқда. Фикримизга мисол тариқасида Собир Раҳимов туманидаги саккизта маҳалла аҳли иштирокида бўлиб ўтган уч авлод учрашувини келтиришимиз мумкин. Унда 7 ёшдан 70 ёшга бўлган спортсеварлар стол тенниси, шахмат-шашка бўйича ўз куч ва имконият-

ларини намойиш этишди. Ҳали ва совриндорларга эсдалик совғалари топширилди. Ҳозир жойларда шу каби мусобақалар ўтказилмоқда.

Бундан ташқари, бошқарма мизга қарашли ўн битта маданият ва истироҳат боғларида болажонлар иштирокида спорт мусобақаларини ўтказишнинг ўн биттадан бошладик. Бундан спортнинг болалар энг кўп қизиқадиган футбол, теннис, волейбол,

шахмат-шашка турларини танлаб олдик. Шу кунгача бундай мусобақалар Фафур Гулом, Мирзо Улуғбек, Бобур, Акмал Икромов маданият ва истироҳат боғларида бўлиб ўтди.

— Ёзги оромгоҳларда яна қандай ўзига хос тадбирлар ташкил этилмоқда?

— Шаҳар Маданият ва спорт ишлари бош бошқармаси томонидан яна бир хайрли ишга қўл урилди. Ху-

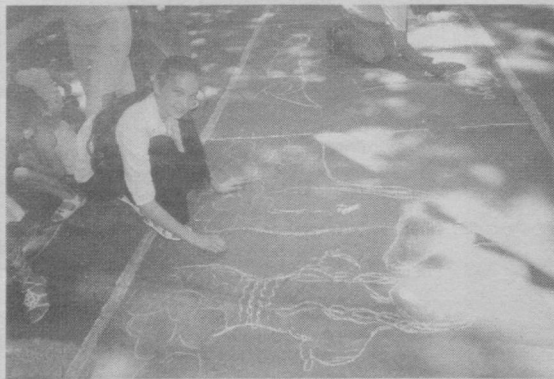
сусан, бош бошқарманing маданият ва спорт ходимлари гуруҳи тузилиб, июнь ойида «Замондош» маданият уйи раҳбари Аҳмаджон Жалилов бошчилигида, июлда эса Абдулла Қаҳҳор номидаги маданият уйи раҳбари Фахриддин Икромов бошчилигидаги гуруҳлар шаҳар ташқарисидa жойлашган ёзги оромгоҳларда «Ҳеч кимга бермаймиз сени, Ўзбекистон!», «Гиевандликка қарши кураш», «Спорт — тинчлик элчиси» каби қатор мавзуларда ўмирлар билан суҳбатлар, қизиқарли ўйинлар, театрлаштирилган томошалар ва спорт мусобақаларини ўтказиб келишмоқда. Бу боралаги ишларни амалга оширишда айниқса, Тошкент вилоятининг сўлим ва хушманзара гўшаларида жойлашган «Нурафшон», «Трамвайчи», «Кувёшли», «Автомобилчи», «Семурғ» ҳамда Стрельцов номидаги оромгоҳлар биз билан яхши ҳамкорлик қилишапти.

Бу каби ишларимизни доимо давом эттириб борамиз.

— **Мароқли суҳбат учун ташаккур. Болажонларнинг маданий ва жисмоний камолоти йўлида амалга ошираётган ишларингизда омад ёр бўлсин.**

Дилшод ИСРОИЛОВ
суҳбатлашди.

СУРАТЛАРДА: болажонларимиз оромгоҳларда мана шундай кўнгилли ҳордиқ чиқармоқдалар.

Шарқ дурдоналари

- Вафол одамнинг дўстлиги ҳам самимий бўлади.
- Ёшлиқда шундай иш қилки, қариганигда фойда берсин ва унинг беҳуда ўтганидан афсус ема!
- Ёшлиқ мастлиги шароб мастлигидан ортиқ.
- Йигит йигитдан йиқилади, аммо таслим бўлмайди.
- Бир сандиқ олтидан бир зарра ақл яши.
- Тинимсиз зиёратдан малоллик туғилади.
- Йўлга чиқишдан аввал йўлдош қидир.
- Ҳар қуш ўз овозидан шодланади.
- Байт:
Яхшилар айбидан кўз юмгин ҳар он,
Ҳасад кўзи билан боқмагил зиён.
Ўз айбинг кўрмоққа юз марта кўз оч,
Ўзгага бир бор ҳам кўз очтидан қоч!
- ҲИКМАТ. Дўст уч гуруҳдир: дўст, дўстингни дўсти, душманингни душмани. Душман ҳам уч тоифадир: душман, дўстингни душмани, душманингни дўсти. Байт:

Душманингда душман бўлади дўстинг, Душманинга ул ҳам бўлади ағёр. Душманинга дўстлик айласа дўстинг. Душмандир у аканг бўлса ҳам зинҳор!

● Донолардан бири айтади: — Ёмон кишилар билан улфат бўлишдан қочгин. Одамнинг табиати ўғридир. У яхши кишилар билан суҳбатдош бўлганда яхши хислатлардан баҳраманд бўлгани каби, ёмон билан улфат бўлганда ҳам улардан озгина бўлса-да, ёмон хислат ўғирлаб олади.

● Доноларнинг айтишича, ҳар кишини ҳам дўст тутиб бўлавермайди. Дунёда дўстанд кўра азизроқ ва қимматроқ нарса йўқ. Айтишларича, Абу Жаъфар Муҳаммад ибн ал-Хусайн ўз отаси ҳақида ҳикоя қилиб қўйидагиларни айтган:

Дадам бир кун менга: «Эй ўғлим, беш тоифа киши билан дўстлик ва улфатлик қилма, улар билан ҳеч вақт суҳбат қурма!» — деди. Мен ундан: «Эй дадажоним, улар қайси тоифалар экан?» деб сўрадим. Дадам деди: «Биринчиси — фисқу фужур аҳли. Улар сени халқ орасида расво ва шарманда қилади. Бир луқма нон учун сени сотишдан қайтмайдилар. Уларнинг одатлари шунки, сендан доим бир нарса тамасида бўлишди, агар бермасанг, халқ ичида сенинг ҳақингда ёмон гаплар тарқатишади. Одамлар эса гапинг тағига етмасдан сен билан ёмон муомала қила бошлайдилар.»

— Иккинчиси бахил ва ҳасис кишилар. Агар сен бирор нарсага муҳтож бўлиб қолсанг улар ҳеч қачон сенга бермайдилар. Сенинг муво лавлатингиди эса уялмай ейдилар. Давласи душманга айланадилар. Мен бунчи ўз бошимдан кечирганман. Пулим кўплигида дўстларим кўп эди. Камбағалликка тушиб қолганимда эса душманимга айланишди, таъна тошини отишди.

Дадам давом этиб деди: — Уларнинг учинчиси ёлгончилар. Қимда бу иллат борлигини сезсанг ундан узоқроқ юр. Улар сени ўз яқинларингдан айриришади ва беғ оналарни яқинлаштиришади. Туртинчи тоифа эса ҳожил, нодон ва аҳмоқ кишилардир. Улар билан бўлган суҳбат кишига аста-секин таъсир эта бошлайди, тўғри йўлдан оздириб, одамнинг ниятини бузади. Бешинчи тоифа эса лакма, дилида меҳри йўқ кишилардир. Бундай кишиларни малъун деб аташ мумкин.

Қизлар суҳбати... Қумрилар, тўтилар суҳбати, деб ёзган Абдулла Қодирий. Чулдир-чулдир овозлардан маст бўлиб, ширин орзулар алласида тебрансан бу даврада бўлсанг. Томирингда ёшлик қони жўшиб, қучингга қуч, руҳингга руҳ қўшилгандек бўлади.

— Хой, қизлар! — деди Ҳакима. Даврадагилар ўзаро суҳбатлашар, бир-бирига қараб тўймас, шошиб-шошиб сўзлашар, бир гаплари чала қолиб, иккинчи мавзуга кўчиб ўтишарди.

— Хой, жувонлар! — деди яна Ҳакима, шодликдан унинг ҳузлари чакнаб турар, яноқлари гулгун эди. Бирдан ҳамма унга ялт этиб қаради.

— Қизлар, деб чакирсам ҳеч қайсинг эшитмадинг, энди бўлса... Ҳамма қулиб юборди.

— Гап бундай, — деди Ҳакима. — Барчангиз галма-галдан ўрингиздан туриб ҳозирги турмушингиз ҳақида ахборот берасиз. Ахир ўн йилда энди учрашдик-а.

— Аввал ўзинг бошла, — деди Марғуба.

— Бўпти! Мен — Ҳакима Алимова университетни битиргач, яъни энг жонажон дугоналаримдан ажралиб кетгач, — деб қўлини хитоб аломатидек дўлайтирди у, енгил қулги кўтарилиди. — Тохир Алимовга турмушга чиқдим. Касбимиз бир. Бир ўғил, бир қизимиз бор. Фалсафа фанлари номзодиман. Шу йил чет элга бориб ишлаб

қелдим. Тохиржон хали ҳам чет элди хизмат қиялпти.

— Ҳакима, чет эл таассуротларидан сўзлаб бергин. Энг таъсир этган нарса нима бўлди?

— Манави деразадан қараглар! Ҳаммаёқ кўм-кўк. Дарахлар, гуллар, майсалар... У ерда гиёҳ деган нарса йўқ. Жазирама. Ана шунда мен ўз туғилган юртимда илгари яшил рангнинг қадрига етмаслигини тушундим. Бу энг оддий мисол. Тўқликка шўхлик қилиб юрган

— Ҳакима, сервисинг бунча чиройли! Японияникими? Бирам нафис ишланган-а.

— Атайлаб биринчи марта сенлар учун тутишим. Чиройли дугоналарим чиройли ўтиришим, — дедим-да.

— Хонада мусика янгради. Арабча кийиниб олган Ҳакима коматини юз оҳангга солиб хиром эта кетди. Уй, бола, иш, турмушдан оғзи бўшамаган жувонлар ўйинга тушиб кетишди. Ҳакима ҳар бир дугонасига суқланиб қарар, улар суҳбатига ташналик сезар, тўйиб гаплаша олмаётгандек эди.

— Аёллар яна шоярди. — Болаларимни боғчадан олишим керак!

— Ҳа, аёлларимиз, оила-сида арзишадан жанжал чикардиган хотинларимиз қани энди ўша манзарани кўрса. Ўз ҳаётидан нолишига ўрин ҳам қолмасди, дейман.

— Сўз Мунирага берилди. Соҳлари кирқилган, замонавий кийинган, юзида нафислик, малоҳат акс этиб турган бу қизнинг гўзаллигига ҳамма мафтун бўлиб қолди. Ўзларига фикран солиштириб, ташқи жиҳатдан унинг ҳеч ўзгармаганини сезишди.

— Мен коллежда дарс бериб юрибман. Ишга бораман, келаман. Мана сенларни ҳам уюштириб шу ерга йигилишга ундаган жамоатчи мен бўлдим.

— Ҳамма ишингдан хурсандимиз. Аммо, нега турмушга чиқмай юрибсан? Вақти бўлди, дугонажон, эрга тег.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

УЧРАШУВ

Ҳикоя

— Ҳа, аёлларимиз, оила-сида арзишадан жанжал чикардиган хотинларимиз қани энди ўша манзарани кўрса. Ўз ҳаётидан нолишига ўрин ҳам қолмасди, дейман. Сўз Мунирага берилди. Соҳлари кирқилган, замонавий кийинган, юзида нафислик, малоҳат акс этиб турган бу қизнинг гўзаллигига ҳамма мафтун бўлиб қолди. Ўзларига фикран солиштириб, ташқи жиҳатдан унинг ҳеч ўзгармаганини сезишди. Мен коллежда дарс бериб юрибман. Ишга бораман, келаман. Мана сенларни ҳам уюштириб шу ерга йигилишга ундаган жамоатчи мен бўлдим. Ҳамма ишингдан хурсандимиз. Аммо, нега турмушга чиқмай юрибсан? Вақти бўлди, дугонажон, эрга тег.

— Ҳа, аёлларимиз, оила-сида арзишадан жанжал чикардиган хотинларимиз қани энди ўша манзарани кўрса. Ўз ҳаётидан нолишига ўрин ҳам қолмасди, дейман.

— Сўз Мунирага берилди. Соҳлари кирқилган, замонавий кийинган, юзида нафислик, малоҳат акс этиб турган бу қизнинг гўзаллигига ҳамма мафтун бўлиб қолди. Ўзларига фикран солиштириб, ташқи жиҳатдан унинг ҳеч ўзгармаганини сезишди.

— Мен коллежда дарс бериб юрибман. Ишга бораман, келаман. Мана сенларни ҳам уюштириб шу ерга йигилишга ундаган жамоатчи мен бўлдим.

— Ҳамма ишингдан хурсандимиз. Аммо, нега турмушга чиқмай юрибсан? Вақти бўлди, дугонажон, эрга тег.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Ҳакима, сервисинг бунча чиройли! Японияникими? Бирам нафис ишланган-а.

— Атайлаб биринчи марта сенлар учун тутишим. Чиройли дугоналарим чиройли ўтиришим, — дедим-да.

— Хонада мусика янгради. Арабча кийиниб олган Ҳакима коматини юз оҳангга солиб хиром эта кетди. Уй, бола, иш, турмушдан оғзи бўшамаган жувонлар ўйинга тушиб кетишди. Ҳакима ҳар бир дугонасига суқланиб қарар, улар суҳбатига ташналик сезар, тўйиб гаплаша олмаётгандек эди.

— Аёллар яна шоярди. — Болаларимни боғчадан олишим керак!

— Ҳа, аёлларимиз, оила-сида арзишадан жанжал чикардиган хотинларимиз қани энди ўша манзарани кўрса. Ўз ҳаётидан нолишига ўрин ҳам қолмасди, дейман.

— Сўз Мунирага берилди. Соҳлари кирқилган, замонавий кийинган, юзида нафислик, малоҳат акс этиб турган бу қизнинг гўзаллигига ҳамма мафтун бўлиб қолди. Ўзларига фикран солиштириб, ташқи жиҳатдан унинг ҳеч ўзгармаганини сезишди.

— Мен коллежда дарс бериб юрибман. Ишга бораман, келаман. Мана сенларни ҳам уюштириб шу ерга йигилишга ундаган жамоатчи мен бўлдим.

— Ҳамма ишингдан хурсандимиз. Аммо, нега турмушга чиқмай юрибсан? Вақти бўлди, дугонажон, эрга тег.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

— Хар кимнинг ўз дарди бор. Кўнглида нима гап бор, Манзура нега унга турмушга чиқди, ўзларига маълум. Аммо, одамга бир томонлама қараб, дарров хулоса чикариб қўямаслик керак.

ХАҲДАМАР

Газетадаги хабардан: "Мушт билан қуролланган оломон танкларда тинч ўтирган солдатларга ҳужум қилди. Жабрланганлар бор. Солдатлар оғир руҳий ҳаётда олдиди. Намойишчилар енгил равишда ҳалок бўлишди.

***
Ҳақиқат билан ёлгон орасидаги фарқ шуки, ёлгон эртани-кечми маълум бўлади, ҳақиқат эса ҳеч қачон.

Бошловчи ёзувчи дўстига мақтанди:

— Биласанми, мен дастлабки қалам ҳақимни олдим.

— Кимдан?

— Почта бўлимидан. Улар қўлзмамни йўқотиб қўйишибди.

***
Хотин эрига мактаб: — Сени яна дастлаб чақирдишми. Уғлимиз яна ойнани синдирибди.

— Жин урсин! Мактабнинг ойнаси намунча кўп бўлмас?

— Сен менга уч миллион бериб тура оласанми?

— Бунча пулни нима қиласан?

— Қарзларимдан бирланига ва бутунлай қутулмоқчиман.

***
Ўқитувчи аёл ўқувчидан сўради:

— "Мен чиройлиман" — қайси замон?

— Ўқувчи жавоб берди: — Утпан замон.

***
Бекатда турган киши такси тўхтатиб, ҳайдовчига деди:

— Кечирасиз, мени "Россия"га ташлаб ўтолмайсизми?

— Йўқ, афсус йўлим у томонга эмас, "Қозоғистон"га кетаёлман.

***
Хотин эрига деди:

— Дадаси, қачон ойлик оласиз?

— Билмадим, ойлик бермайти.

— Вой кеча қўйлагингизни ювмоқчи бўлиб олсам, чўнтагингиздан анча пул чиқди-ку! Қанақа пуллар у?

— Ие, ростданми, э, у бировни пули, оғайним чўнтагим йўқ, ойлинг йўқолмагин, сенда турсин, деб менинг сўнгингизга солиб қўйган эди.

***
— Бугун қандай кун, биласизми? — эрқаланиб сўради хотин эридан.

— Қанақа кун экан, айта қол эрқаланмай.

— Бугун менинг туғилган кунимку, ёдингиздан чиқдимми?

— Йўқ, туғилган кунинг ёдимдан чиқмади, минг афсус, совгани автобусда бир одамнинг қўлига бериб қўйганим, пуни олиш ёдимдан чиқибди.

"БАХТСИЗ" ҲАЙДОВЧИ

— Сизнинг йўлингизда эркак киши турибди, — деди фолбин.

— Яна-я? — ажабланиб шофёр аёл, — ахир кечатгина биттасини уриб юборганим-ку!..

ДАРД

— Рикардо, — сўради бир аёл дугонасидан, — тишингни султуранда зарар қўрмадингми? Қанча тўладинг?

— Йўқ, Уч минг лир тўладим.

— Ростдан-а? Шунча пул тўлаб, хотиржам "зарар қўрмадим" дейишингга қойилман!

ТАДБИРКОР ҚЎШНИ

— Сен ён қўшнингнинг бемаъни латифларини эшитиб, нега қўлаверасан?

— Агар мен қўлмасам, у "латифага тушунмайсан" деб ўйлаб, қайта-қайта такрорлайверади-да...

Фан олимпиада

ЗАМОНАВИЙ АХБОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ САМАРАСИ

Ҳозирда фан ва техниканинг барча соҳаларида замонавий кибернетик методлар, шунингдек, ахборот технологиялари кенг татбиқ этилмоқда.

Улардан нафақат аниқ фанлар тизимида, балки ижтимоий-гуманитар фан соҳаларида ҳам самарали фойдаланилмоқда. Ижтимоий-гуманитар фанларда хусусан филология (лингвистик) тадқиқотларда, педагогика ва психологияда, тарих ва фалсафа қабиларда ҳам замонавий ахборот технологиялари қўл келмоқда. Биргина ўзбек тилшунослигидаги тадқиқотларни мисол қилиб олайлик. Масалан: у ёки бу ёзувчи (шоир)нинг сўз бойлигини, луғат таркибини оддий қўл кучи билан ўрганиш учун ўнлаб ҳодимларнинг кўплаб вақтлари сарф этилишига тўғри келади. Бундай тадқиқотларда ахборот технологияларидан фойдаланилганда, ҳатта икки-уч қўл, ҳам вақт жиҳатдан жуда қатта иқтисод қилинади. Шу сабабли ҳозирги ўзбек тилининг кўп томли изоҳли луғатларини, имло луғатларини, икки тилли, кўп тилли луғатларни, луғат-минимумларини яратишда ахборот технологияларидан унумли ва самарали фойдаланишда ҳам илмий-назарий, ҳам амалий имкониятларга эришилади.

Ўзбек тилининг барча функционал стиллари матнларининг сўзлигини лингвостатистик тадқиқ этилиши натижасида лингвистик банк яратилади. Лингвистик банк материаллари келгусида бир тилдан иккинчи бошқа тилга автоматик таржима («машинка таржимаси») имкониятини беради.

Англашмиладики, кўпгина лингвистик муаммоларнинг одилона ва оқилона ҳал этилишида, замонавий ахборот технологияларидан фойдаланилиши натижасидагина қўлга киритилган машина фонди материаллари назарий ва амалий масалаларнинг ечилишида муҳим материалманба бўлиб хизмат этади. Булар эса келгусида ўзбек тилининг жаҳон коммуникация тизимига киришишига қўмаклашиши шак-шубҳасиздир.

Суннатулла РИЗАЕВ, Қуаниш ЖУМАОБОВ

ИЖОДКОР МЕҲНАТИ ЭЪЗОЗДА

Республика Бадний академияси Кўргазмалар залида мусаввир Ақром Бахромов асарларининг кўргазмаси намоиш этилди.

Ақром Бахромов дастлаб графикачи расм сифатида ихлосмандлар эътиборини ўзига жалб этган бўлсада, мўйқалам соҳибининг бугунги ижоди ниҳоятда серкиррадир. Унда инсоннинг ички олами, фалсафий дунёқарашини мўъжизакорлигини илғаш мумкин. Ана шу мўъжизакорлик бир-биридан фарқли теран фикрларни қамраб олган графиклада, портрет жанрида ва рангтасвирда яққол ифода этилган. Рассомнинг ижтимоий мавзудаги плакатларида гиёванлик, терроризм каби инсоннинг ахлоқий кусурлари фош қилинса, экология мавзудаги плакатларда табиатни асраш, уни севиб гўзаллигидан баҳраманд бўлиш акс эттирилган. Авваллари китоб графикасини бирқанча асарлари билан беэзаган рассом,

ҳозир компьютер графикаси билан шугулланмоқда. Натижада китоб ва компьютер графикалари ҳамда фотосанъат ва рангтасвир уйғунлашган асарларни яратмоқда. Ушбу кўргазмада унинг етти юздан ортқ иш намуналари ўрин олган.

— Болалик йилларим шаҳар чеккасида бобомнинг уйда, табиат қўйнида ўтгани боис, манзара чиизишни яхши кўраман, — дейди рассом.

Балки ўшанда ана шу табиат унинг қўлига сирли мўйқаламни инъом этган бўлса не ажаб. Мазкур қалам ярим асрдирки рассомнинг тинмай ижод қилиши учун имкон ярати бермоқда.

Рустам ҲАЙДАРОВ, "Туркистон-пресс"

Табиат ажойиботлари

ЎТА МОҲИР «ЧАВАНДОЗ»

Ҳашаротлар орасида «чавандоз»ларнинг ўта йирик оиласи мавжуд бўлиб, унинг таркиби 6 мингдан зиёроқ турлардан иборат. Барча турлари паразит ҳаёт кечиради, уларнинг дастидан бошқа ҳашаротлар, биринчи навбатда капалаклар талофат кўради.

Карамга зарар етказадиган капалак тухумдан чиқиши билан озиқлана бошлайди, метёрида ривожлангач, ургочи чавандоз ана шу гумбак устига чиқиб оладида, ўзининг қуролини ишга солади, яъни тухум қўядиган аъзоси билан гумбакнинг танини пармалайди. Ҳосил бўлган тешикчаларнинг ҳар бирига биттадан тухум қўяди. Ҳар бир гумбакка 20-30 донна тухум қўяди, кейин иккинчи бир гумбакни излайди, яъни ургочи «чавандоз» тухуми тамамо бўлгунча қўйверади.

Бечора гумбакнинг тақдири нима бўлганлигини тасавур қилиш қийин эмас — гумбакнинг имла-тешикдан иборат териси қолади холос.

«Чавандоз»ларнинг ҳар бир тури тухум қўйиш учун алоҳида ҳашаротларни танлайди. Масалан, бири ка-

Спорт

**ҲАЛ ҚИЛУВЧИ
БАҲС
ОЛДИДАН**

17 августда Кувайт терма жамоаси билан ўтказиладиган охириги ўйин муваффақиятли кечса, чарм тўп усталаримиз учун Германияда келаси йили бўлиб ўтадиган жаҳон чемпионати учун йўл очилиши мумкин.

Ушбу жиддий ўйинга футболчиларимиз лухта ҳозирлик кўришмоқда. Хусусан, тайёргарлик доирасида ўтган кун миллий терма жамоамиз Муборакнинг «Машъал» жамоаси билан ўртоқлик-назорат учрашувини ўтказди. Унда бош жамоамиз таркибидан М.Қосимов, И.Несеров, Б.Ашурматов, А.Алиқулов, С.Жепаров, А.Солиев каби етакчи чарм тўп усталаримиз билан бир қаторда И.Сунонов, С.Абдуллаев, А.Хайдаров, П.Солюмин каби умидли ёшлар ҳам ўрин олганлигини таъкидлаб ўтиш жоиз. Ўртоқлик учрашуви 1:1 ҳисобидаги дуранг натижа билан якунланди.

Дарвоқе, Ўзбекистон Футбол федерациясининг сайи-ҳаракатлари билан терма жамоамизга янги бош мураббий —англиятлик тажрибали мутахассис Роберт Хоугтон тайинланди. Кеча «Бунёдкор» ёшлар телеклубида спорт журналистлари ҳамда Р.Хоугтон иштирокида матбуот анжумани бўлиб ўтди. Унда янги мураббий жамоа таркибини шакллантириш ва ҳал қилувчи баҳса тайёргарлик юзасидан ўз режалари билан ўртоқлашди. Бу ҳақда газетамизнинг кейинги сонида ўқийсиз.

**МЕДАЛЛАР
ШОДАСИ**

Мустақилликка эришганимиздан сўнг ўзбек бокс мактабининг доврғи оламга таралиб, кўплаб улкан юлдузлар етишиб чиқди.

Хозирда Олимпиада ва жаҳон чемпионлари — Муҳаммадқодир Абдуллаев, Руслан Чагаев, Ўткирбек Хайдаровларнинг хайрли аънаёлари Бехзод Хидиров, Рустам Саидов, Шерзод Хусанов каби кўплаб иктидорли чарм кўлқоп усталари муносиб давом эттирмақдалар.

Кримнинг хушманзара Севастополь шаҳрида олти кун давомида бўлиб ўтган нуфузли «Кора денгиз» халқаро мусобақалари фикримизимиз яна бир ибтидоидир. Унда иштирок этган деярли барча боксчиларимиз совринли ўринларни эгаллашди: Жумладан, Б. Султонов ва Б. Хидировлар олтин нишонларни кўлга киритишдан бўлса, спортчиларимиз яна битта қумуш ва тўртта бронза медалларининг соҳиблари бўлишиб, юртимизга ёрғун юз билан қайтишимиз.

(Ўз мухбиришимиз)

Шайхонтоҳур тумани ҳокимлиги қoшидаги «AVTOTO'HOVTEXHIZMAT» бошқармаси Шайхонтоҳур тумани ҳокимлиги қoшидаги «SHAYXONTOHUR INVEST» Давлат унитар корхонасига қўшиб юборилганлиги сабабли «SHAYXONTOHUR INVEST» Давлат унитар корхонасига «AVTOTO'HOVTEXHIZMAT» бошқармасининг ҳуқуқий вoрисига ҳисобланади ва унинг барча ҳуқуқ ва мажбуриятлари бўйича жавобгардир. Телефон: 41-01-50.

Механик кўрик — 2005

АВТОУЛОВ—ХИЗМАТГА ШАЙ

Бугун кенг ва раvon кўчаларимизни тўлдириб ҳаракатланаётган транспорт воситаларининг хавфсизлигини таъминлаш, содир этилиши мумкин бўлган автотўқнашувларнинг олдини олиш, инсон ҳаётини бахтсиз ҳодиса, бевақт ўлимдан сақлаш учун албатта хоҳ у автобус, хоҳ енгил машина бўлсин техник жиҳатдан шай, йўлга чиқишга яроқли ҳолатда бўлиши даркор. Бу борада йўл ҳаракати хавфсизлиги бошқармаси ходимлари зиммасига чуқур масъулият юклатилган. Биз Тошкент шаҳар ИИББ Йўл ҳаракати хавфсизлиги бошқармаси 2-диагностика тармоғида бўлиб иш жараёни билан яқиндан танишдик. Соҳа ходимлари даражада аҳамиятли экани ҳақида фикр юритдик.

Ўзбекистон Республикаси Вазиrлар Маҳкамасининг 2003 йил 31 январдаги «Транспорт воситаларини мажбурий техник кўриқдан ўтказиш тартиби тўғрисидаги Низомини тасдиқлаш ҳақида»-ги қарори, Тошкент шаҳар ҳокимининг 2002 йил 26 декабрдаги «Механик транспорт воситалари ва тиркамаларни давлат техник кўригидан ўтказиш тўғрисида»-ги фармойишига мувофиқ айни кунларда бутун республикамизда автоуловларни техник кўриқдан ўтказиш ишлари давом этмоқда. 31 августгача ўтказиладиган ушбу кўриқда барча корхона, муассаса ва ташкилотларга қарашли бўлган механик транспорт воситалари ва тиркамалари, фуқароларга тегишли бўлган шахсий

транспорт воситаларининг тор-моз тизими, рул бошқармасининг ўз ўрнида эканлиги, газ моҳламининг давлат стандартига тўғри келиш-келмалиги, яъни автоуловнинг йўлга чиқишга шайлиги каби қатор жиҳатлар назоратдан ўтказилади.

— Йиллимизнинг Сихат-саломатлик йили деб номланишининг ўзиёқ ишимизга яна бир қарра масъулият билан қарашга, яъни бош мақсадни инсон саломатлигига эътибор қаратиш деб белгилашга ўндайди, — дейди биз билан сўхбатда 2-диагностика тармоғи бошлиғи, подполковник Шухрат Аҳмаджонов. — Техник кўрик давомида биз айниқас автобус, микроавтобус, юк автомобили, шахсий турдаларга барча транспорт воситалари

Мунажжимлар башорати

ни диққат билан назоратдан ўтказамиз. Чунки техник кўриқдан вақтида ўтказилган транспорт воситасигина инсон ҳаётини ҳам, ҳайдовчи ҳаётини ҳам хавф-хатарга қўймайди, давлатга, қолаверса жамиятга зарар келтирмайди, машина саҳарда йўлга чиқиб авария ҳолатида гаражга қайтмайди. Албатта, биз имкон борича бу борада ҳайдовчилар орасида тушунтириш ишларини олиб бoришга ҳаракат қиламиз.

Яна шуни айтиб ўтишни лoзим деб биламанки, шахримиз аҳолисига янада қулайлик яратиш мақсадида гараж ҳўжалиги ва маҳалла қўмиталари билан биргаликда маҳалларда, йирик автогараж, пуллик автомобиль тўхтаб туриш жойларида

шахсий автомобилларни кўча техник кўриқдан ўтказишни ҳам йўлга қўйганмиз. Ҳамшаҳарларимиз бир нарсага эътиборни қаратишларини истардимки, бизнинг бош мақсадиимиз давлатимиз фаровонлигига ҳисса қўшиб, хавфсизлигини таъминлаш. «Сихат-саломатлик йили» давлат дастури ижроси, инсонларнинг сихат-саломатлиги, ҳаётининг хавф-хатардан ҳoли бўлишига эришиш, Улғу ва азиз байрамимиз — Мустақиллигимизнинг 14 йиллигини зиммамиздаги масъулиятли вазифани уddалаб, ёрғун юз билан кутиб олишдир.

Биз 2-диагностика тармоғида кун мобайнида бўлиб, транспорт воситаларининг кўриқдан ўтказилиш жараёнини кузатиб шундай ҳулосага келдик: техник кўриқдан ўтказилиб, «техник ҳолати шай» деган ёриққа эга бўлган ҳар бир транспорт воситаси хавфсизлигимиз кафолати бўлиб хизмат қила олади, бунга ҳар бир ҳайдовчи тушуниб вақтида ўз уловини назоратдан ўтказиши лoзим.

Шoира МУҲАМЕДОВА СУРАТЛАРДА: Тошкент шаҳар ИИББ ЙХХБ 2-диагностика тармоғи фаолиятини даврлар.

Тоҳир Нигматуллин олган суратлар.

Болалар спортини

**«ЁЗГИ ТАЪТИЛ — 2005»
МУСОБАҚАЛАРИ ДАВОМ ЭТМОҚДА**

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазиrлиги ҳузуридаги Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси «Соғлом келажак - соғлом болалар кўлида» шиори остида спорт мусобақалари ташкил этди.

«Сихат-саломатлик йили» давлат дастури доирасида ташкил этилган мазкур тадбирдан кузланган мақсад ёзги дам олиш даврида жисмоний тарбия ўқувчилари ва мураббийларини меҳнат таътилига жадвал асосида чиқариш ҳамда таътилни оиласи бағрида ўтказиб бoриш ўқувчилар учун мактаблардаги барча спорт заллари ва майдончаларининг ёзда ҳам узлуксиз ишлатилиши таъминлашдан иборат.

Жамғарма матбуот хизматидан УЗА муҳбирига хабар бeришларича, айни пайтда ўқувчилар спорт маъмуаларида, Болалар ва ўсмирлар спорт мактабларида чинкииш машғулотлари давом этмоқда.

Пойтахтимизнинг Юнусобод туманида «Ёзги таътил — 2005» спорт мусобақаларининг туман босқичи якунланди. Унда юзга яқин

ўғил-қиз баскетбол, енгил атлетика, шахмат ва шашка бўйича ўзаро куч синашди.

Баскетбол бўйича ўғил болалар ўртасида ўтган беллашувларда 247-мактаб ўқувчилари биринчи ўринни кўлга киритди. Қизлардан 257-мактаб баскетболчиларига тенг келадигани топилмади. Шахматда 258-мактаб қизлари зафар кўчди. Шашка ва енгил атлетика баҳсларида 246-мактаб вакиллари барча рақибларини ортда қолдириб, мусобақанинг якуний босқичига йўлланма олди.

«Ёзги таътил — 2005» спорт мусобақалари ёз давомида болаларга сеvimли спорт турлари бўйича машғулотлари давом эттириши учун замин яратмоқда. Мазкур даргоҳларда барча машғулотлар оқсак малакали мутахассислар томонидан ўтказилаятти.

ЎЗА

Тошкент шаҳар ҳокимининг қарорига асосан Тошкент шаҳар ҳокимлиги «Модалий-техник таъминоти бошқармаси» давлат унитар корхонасининг Низом жамғармаси мақдoри 311776000,0 (уч юз ўн бар миллион етти юз етмиш олти миң) сўмадан 232125 000,0 (акки юз ўн тўттиз акки миллион бар юз ўнгири беш миң) сўмга камайтирилиб 79651000,0 (етмиш тўққиз миллион олти юз эллик бар миң) сўм қилиб белгиланади.
Мурожаат учун телефонлар: 144-72-65, 148-07-81.

ТЕЛЕФОНЛАР:
хатлар — 133-29-70;
эълонлар,
133-28-95, 136-57-65;
факс: (3712) 133-21-56

Ҳажми — 2 бeса таъриф офсет усулида боғинчи.

Газета Тошкент шаҳар Матбуот ва ахборот бошқармасида 02-1-рақам билан рўйхатга олинган.

Душанба, сешанба, чоршанба, пайшанба ва жума кунлари чиқади.
Нашр кўрсаткичи — 563

Нашрни етказиб бeрин масаллари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёқа «Тошкент почтати»га — 133-74-05 телефонига мурожаат қилиниши мумкин.

Газета «Тошкент оқшоми»нинг компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

«Шoр» нашрий-матбoа акционерлик компанияси бошқоноси.
Корхона манзили: «Булок Турон» кўчаси, 41-уй.

**Бош муҳаррир
Акmal АҚРОМОВ**

Манзилимиз: 700000,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32

Муассис:
Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Буюртма Г-609.